

Nekaj vsek četrtek in
v soboto v počitkih, vred od
v Mariboru s pošiljanjem
na doma celo leto 32 din.
za leto 16 din., češki leta
5 din. Izven Jugoslavije
pač na. Narodnik se posluje
na upravnih »Sloven-
škega Gospodarja« v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Kaj se dosegla do od-
govoda. Narodnik se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 150 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

15. številka.

MARIBOR, dne 26 marca 1925.

59. letnik.

Nezakonitosti pri volitvah in samostojni demokratje.

(Iz govora poslanca dr. Hohnjeca v verifikacijskem odboru.)

Samostojni demokrati bi radi SLS na Štajerskem ukradli eden mandat.

Samostojni (Pribičevičevi) demokrati so proti volitvam v okrožju Maribor—Celje vložili pritožbo z námenom, da se kratkomalo razveljavlji 25.000 oddanih glasov, oropa Slovenska ljudska stranka enajstega mandata ter ustvari drugi mandat za samostojne demokrate. Pritožba govori najprej o »agitaciji duhovščine in zlorabi vere«, potem o »protidržavnosti« SLS in končno o nepravilnih imenikih.

Na prvi in drugi del pritožbe

je odgovoril dr. Hohnjec:

Na čelu pritožbe stoji kajpada agitacija katoliške duhovščine »ob priliki bogoslužnih dejanj.« V pritožbi ni naveden niti eden slučaj: noben duhovnik, noben kraj, nobeno bogoslužno dejanje. Kateri duhovnik je izvršil tako agitacijo, kje, pri katerem bogoslužnem dejanju, o tem ni niti enega gotovega podatka. Zato pa se ta prvi in glavni argument mora kratkomalo zavrniti po znani filozofski prislovici: Quod gratis asseritur, gratis negatur — kar se trdi brez dokaza, se zavrne brez dokaza. Istina pa je, da slovenska duhovščina ne samo da cerkev ni zlorabljala v agitacijske svrhe, tudi vobče ni skoraj nič ali pa primeroma malo posegala v agitacijo.

Je pa še druga stvar. Samostojni demokrati so sami šli na pot, katero so predbacivali takozanimi klerikalci. Izdali so letake, v katerih so razglasili neko naredbo s podpisom papeževega tajnika Gasparija, s katero naredbo naj bi bil baje kardinal Gaspari zbranil kandidature slovenskemu duhovništvu. To je potvrdjena naredba kardinala Gasparija, in to je zloraba cerkev in vere, ki so jo uganjali liberalci.

Istotako lažnjiv je drugi del v pritožbi, da je Slovenska ljudska stranka vodila agitacijo »z razširjenjem plemenske mržnje, s katero je uspela zlasti v okrajih na državni meji, kjer se ljudstvo še ni moglo popolnoma sprostiti pogubnih vplivov svoječasnega avstrijsko-nemškega pritiska.« Te besede vsebujejo grdo denunciacijo in obrekovanje Slovenske ljudske stranke in slovenskega ljudstva ob državni meji. To ljudstvo je v najtežjih časih pogumno in vztrajno stalo na braniku Slovenije in slovanstva, in grda nehvaležnost je, ako ga

samostalna demokratska gospoda skuša v Beogradu prikazati v protinatradni in protidržavni luči. Nasprotno je istina, da so samostalni demokrati agitatorji vzbujali plemensko mržnjo. Tako je, da navedem samo eden ali dva primera, nek učitelj v župniji ob skrajni točki našega ozemlja, ognjevit pristaš samostojne demokratske stranke g. Robnik, — ne bi navedel njegovega imena, če bi stvar ne bila na sodišču, došel na zborovanje naše stranke, ki ga je hotel razbiti in tamkaj hujskal ljudi z izjavo: »Dr. Korošec je Slovence Srbom prodal.« Nek drug mož, ki je bil okrajni kandidat samostalne demokratske stranke, je na shodu v nekem drugem kraju blizu državne meje izrekel isto hujskajočo izjavo proti dr. Korošcu. Ako se pomisli, kako samostalna demokratska stranka v Beogradu nastopa klečplazno in vdano napram centralizmu in vladajočemu narodu, moramo tako hujskajočo agitacijo imenovati umazanost in hudojšo prve vrste.

Glede »nepravilnosti« volilnih imenikov

je govornik natančno obdelal vse slučaje, ki se prvotno samim samostojnim demokratom — predsednikom volišči niso zdeli nepravilni. Razlike med abecednimi in stalnimi imeniki v par slučajih so pa itak v škodo SLS in ne morejo služiti apetu samostojnih demokratov po drugem mandatu. Ker se je končno edini slučaj napake v zapisnikih volilnih odborov izkazal kot prava malenkost, je rekel dr. Hohnjec:

Mesto da ta gospoda episuje v pritožbi določbe zakona o vseh formalnostih, katerih se je treba držati pri sestavi zapisnikov volilnih odborov in pri njihovi odaji glavnemu volilnemu odboru, bi bila veliko boljše storila, da bi bila svoje pristaše — med njimi tudi svoje voditelje, kakor n. pr. dr. Goriščka, dr. Božiča — natanko podučila o vseh teh določbah. Saj je velika večina tistih predsednikov volilnih odborov, ki so pri sestavi in predaji zapisnikov volilnih odborov napravili kakšne formalne napake, v taboru samostalno demokratske stranke.

V volilnem okrožju Maribor—Celje je bilo vloženih 14 kandidatnih list. Vse kandidatne liste so imele ali vsaj mogle imeti na vseh voliščih svoje zastopnike. Ako bi se bile na nekaterih voliščih godile nezakonitosti in nepravilnosti, ki bi zadevale sam izid volitev, bi se bile poedine stranke gotovo dvignile zoper take nepravilnosti. Nobena stranka ni tega storila. Edino le samostalno demokratska stranka, ki je pred, med in po volitvah imela vso upravo Slovenije v svojih rokah, je dvignila svoj glas zoper nepravilnosti, kojih je, ako katere v resnici obstojijo, sama kriva. Iz tega protesta kriči samostalno demokratski glad po tuji lastnini, po tujem mandatu.

Dr. Pivko je dobil svoj mandat na protizakonit način.

Dr. Hohnjec nadaljuje: Sedaj mi je govoriti o drugi pritožbi, ki pa je bolj resnega značaja. Ta pritožba zahaja, naj se uniči mandat g. dr. Pivka, in sicer zakaj? Zato, ker so se zgodile velike nezakonitosti. To, kar je zabranjeno po zakonu, se je zgodilo pri nas, in sicer glede na zakon o uradnikih. Kar ta zakon prepoveduje, se je godilo. V Sloveniji se je cel uradniški aparat postavil v službo samostalno demokratske stranke in nenevolilne agitacije, in to od velikega župana pa do zadnjega sluge.

Veliki župan v Mariboru dr. Pirkmajer je vnet prisostva samostalno demokratske stranke. Njegova ljubezen do te stranke ni samo po duhu, marveč je praktična, dejanska. Kazala se je v obilnih dejanjih za časa velilne agitacije. V tem oziru je bil nad vse značilen predlog velikega župana mariborske za razpored volišč. Po tem predlogu bi se moralno dpraviti veliko število starih volišč in ljudi naj bi se prisililo, da naj gredo po dve do tri ure daleč volit v druge župnije. (Dr. Pivko: Nimate nobene župnije, ki bi bila oddaljena od volišča dve do tri ure.) Baš v mojem okraju, gospod doktor, so župnije, ki imajo več nego tri ure hoda in ki leže deloma 1500 m visoko v gorah. Na ta način bi Slovenska ljudska stranka izgubila na stotine in tisoče volilcev. Ta predlog g. dr. Pirkmajerja je bil popolnoma v skladu z željami in navodili, prejetimi od vodstva in tajništva samostalno demokratske stranke. Slovensko ljudstvo, zlasti kmečki volilci, si bodo prav dobro zapomnili ta ljudomili predlog gospoda velikega župana, ki jih je hotel oropati njihove pravice do starih volišč ter jim pot do volišča zelo podaljšati ali celo onemogočiti.

Gospod veliki župan v Mariboru je med pripravami za volitve kazal veliko vnemo. Prirejal je ankete, sestanke in zbore, na primer kmetovalcev in drugih stanov ter pridobitnih slojev. Tam so se delale obljube o tem, kar bo sedanja vlada storila, razume se, ako ostane na krmilu. V tem je bila obsežena agitacija v volilne svrhe za stranko, ki je dajala po svoji vlasti také obljube. Po volitvah pa je izvršitev teh obljub odložena za vedno.

Veliko županstvo mariborsko je pred volitvami kazalo nenavadno veliko brigo za poedine občine, zlasti v Prekmurju. Občina Križevci je dobila 15.000 D. občina Vučja Gomila 15.000 D. občina Puconci 10.000 D. Vse te občine so v Prekmurju. Namen podpore neposredno pred volitvami je prozoren. Istotako je jasno, zakaj so se neposredno pred volitvami s tako radodarnostjo delila odlikovanja.

Veliko županstvo je kazalo veliko zanimanje za volilne izglede poedinjih strank ter si je »lo redno poročati, koliko upanja na znago ima nacijonalni blok, od-

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Franceski spisal Erckmann-Chatrian; preložil Al. B.

I.

Kdor ni bil sam priča* slave cesarja Napoleona v letih 1810, 1811 in 1812, ta si nikdar ne bo mogel predstavljati, kakor visoko se more človek dvigniti v svoji moći.

Ko je šel skozi Šampango, Lotaringijo in Alzacio, takrat so ljudje sredi žetve ali vinskih trgovcev vse pustili pri miru, samo da so mu mogli hiteti nasproti. Po osem do deset milj daleč so prišli nekateri. Žene, otroci in starčki so s povzdignjenimi rokami drli na veliko cesto in kričali: »Živjo, cesar! Živjo cesar!« Človek bi bil mislil o njem, da je kak bog, da vdihava svetu duhu življenja in da mora biti vsega konec, aki bo nesreča nanesla, da bi umrl. Za norce so imeli nekatere stare republike, ki so zmajevali z glavami ter se pri časi vina drznili reči, da cesar lahko pada. To se je vsem zdelo protinaravno in niti mislili niso na to.

Jaz sem se od leta 1804 učil pri starem urarju Melhijoru Guldenu v Pfalzburgu. Ker sem bil šibkega telesa in malo šepav, me je bila mati odločila za lažje rokodelstvo, kot je bila navada v naši vasi, kajti v Dagsburgu so sami drvarji, oglarji in sanjkarji. Gospod Gulden me je imel zelo rad. Stanovali smo v prvem nadstropju velike ogrodne hiše pri francoskih vratih, nasproti »Rdečemu volu.«

Da ste vi videli, kako so sem prihajali iz raznih dežel poslanci in generali, ena na konjih, drugi v kočijah, z zlatimi obrobljenimi suknjami, perjanicami, kožuhmi in redovi, in tako so po cesti hodili mimo kurirji, transporti s smodniki in streljivom, topovi, vozovi z živežem, cele trume konjeništva in peščeval. To so bili časi, ko je bilo življenje in vrvenje!

* Povest je izšla leta 1865.

Gostilničar Žorž je v petih ali šestih letih obogatel. Imel je travnike, sadovnjake, hiše in denarja v izobilju, saj vsi tisti ljudje, ki so prihajali iz Nemčije, Svice, Rusije, s Poljskega ali odkod drugod, se niso zmenili za par perišč razmetanega denarja — bili so sami plemiči, katerim se je zdelo častno, aki niso štedili.

Od jutra do večera, celo po noči je bila v gostilni pri »Rdečem volu« miza pogrnjena. Ob visokih oknih v približku ni bilo videti drugega kot velike, belo pogrnjene, z bleščecim srebrnim namiznim orodjem preobložene mize, polne divjačine, rib in drugih izbranih jedil, pred katerimi so potniki sedeli drug poleg drugega. Na velikem dvorišču zadaj ni bilo slišati drugega kot rezgetanje konj, kričanje poštnih voznikov, smejanje dekela in drdranje prihajajočih in odhajajočih vozov pod vhodi. Takih strečnih in blagonskih časov gostilna pri »Rdečem volu« ne bude imela nikdar več.

Ustavljal so s tam tudi ljudje, ki so bili doma v mestu, ljudje, ki so svoj čas še po gozdih pobirali dračje ali po cestah pometali konjski gnoj. Med neprestanimi vojnami pa raznih dežel so postali — eden izmed tisoč — polveljniki, stotniki, generali.

Tudi stari Melhijor s kapo iz črne svile, potegnjeno čez široka, kosmata ušesa, z ohlapnimi trepalnicami, velikimi roženimi očali na nosu in stisnjениmi ustnicami, tudi on je včasih lupo in bodalce položil na mizo ter pogledal proti gostilnici, posebno kadar so postiljoni, rezko pokajoči z biči, vzbujali jek ob nasipih in oznanjali novega, odličnega gosta. Potem je postal pozoren in včasih je pa vzkliknil:

»Le poglej ga, to je sin strehokrovca Jakoba, stare Šivilje Marijane, tisti-le pa sodarja Franceta Jožeta. Ta je imel srečo — polkovnik in povrh uše cesarski baron! Zanj se ne ustavi pri svojem očetu, ki stanuje tu dolu v Kapucinski ulici?«

Njegov obraz pa se je izpremenil, ko jih je videl stotiti na ulico in na desni in levu ljudem, ki so ga spoznali, stiskati roke. Obrusal si je oči z velikim, pisanim robcem in mrmrjem:

»Kako bo vesela uboga stara Ana! No, to me veseli, ta ni ošaben, ta je vrl človek! Da bi ga le krogla prehitro ne pobrala!«

Nekateri so se peljali mimo, kakor da bi se sramovali svojega rojstnega kraja, drugi so ponosno stopali po ulicah, iščoči sestro ali sestrično. O zadnjih je govorilo vse mesto, ves Pfalzburg se je nekako dičil z njih redi in epoletami; prve pa so zaničevali prav tako ali pa še bolj nego takrat, ko so se pomenitali ceste.

Skoro vsak mesec se je zaradi kakih novih zmage pel Tedeum in top pred arzenalom je izstrekil svojih 21 strelov, ki so nam razigrali srce v prsi. Naslednjih osem dni so vse rodbine preživele v strahu in nemiru; posebno uboge stare žene so čakale na pisma. Ko je prišlo prvo, je vedelo vse mesto: »Ta in ta je dobila poročilo o svojem Žaku ali Klodu.« Vse je vrelo tja, da bi zvedeli, če kaj piše o njih Jožetu ali njih Zan-Baptistu. O površnjih in mrtvih listih niti ne govorim. Povišanja je verjet vsakdo — saj so mrtveci morali dobiti nadomestila; mrtvaški listev pa so starši čakali z vročimi sozami, kajti dobili jih niso takoj, večkrat celo sploh ne in ubogi starši so se potem toležili z mislio: »Morda je naš fant ujet. Ko bo mэр sklenjen, se vrne.« Koliko se jih je vrnilo, ki so jih imeli za mrtve!

Miru pa le ni bilo — komaj je bila ena vojna končana, se je pričela druga. Vedno nekaj ni bilo v redu, zdaj od Rusije, zdaj od Spanije, zdaj odkod drugod — cesar ni nikdar zadovoljen.

Ko so šlo skozi mesto polki, naglih korakov, z velikim plasčem okrog ledij, s telečnjikom na hrbtni, s puško kakor se jih je zdelo na ramu ali pa v roki, z dolgimi, do kolen segajočimi kamašami, zdaj oškropljeni od blata, zdaj vsi polni prahu, takrat me je oče Melhijor, gledajoč mimo idoče, večkrat vprašal zaničljivo:

»Kaj misliš, Jože, koliko smo jih od leta 1804 videli in skozi mesto?«

»Kako bom vedel, gospod Gulden,« sem odgovoril. »Vsekako pa najmanj štirikrat do petkrat stotisoč.«

»Da — najmanj!« je odgovoril on. »In koliko si jih videl priti nazaj?«

Zdaj sem umrel, ko je hotel reči in odvrial:

»Morda se vračajo čez Majno ali po kakih drugih cestih. Drugače si ne morem mislit!«

On pa je zmajal z glavo in rekel:

Uredništvo je v Mariboru. Koroški, na št. 5. lokacija se ne vrčajo. Upravnik sprejema naročnine, fiksne in reklamacije. Cene inseracij po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popis. Nezaposlene reklamacije so posamezne prostote. Čekovni račun počne na trdu Ljubljana št. 10.500. Telefon interurban št. 115.

nosno samostalna demokratska stranka. Klicali so se možje iz poedinih krajev ter se jim je naročilo, naj pridobijo za nacionalni blok toliko in toliko glasov.

Kakor je državna vlast na vse mogoče načine podpirala samostalno demokratsko stranko, tako je Slovenski ljudski stranki delala vse mogoče zapreke. Listi Slovenske stranke so se plenili in nazadnje ustavili. Tako sta bila med drugim ustavljeni »Domoljub«, »Slovenski Gospodar« in »Straže«, ki so neprimerno mnogo storili za gospodarski napredek našega ljudstva. Tako se je naši stranki vzelo glavno obrambno in podučno sredo.

Samostalno demokratska stranka je pred volitvami izdala geslo, da je edino ona državotvorna, vse druge stranke, ne izvzemši radikalne, pa nimajo državotvornega značaja. V okrožju Maribor—Celje se radikalna stranka ni hotela pridružiti takozvanemu nacionalnemu bloku, dobro vedoč, da je ta blok po svojem bistvu in namenu zgodil samostalno demokrati, ki nima drugačega namena, nego da pridobi samostalnim demokratom glasove, katerih jim ljudstvo dati noče. Zato so samostalni demokrati po svojih listih srdito in surov napadali radikalno stranko in njene voditelje.

Ako so samostalni demokrati celo radikalno stranko, kar se tiče njene državnosti in državotvornosti, razglašali kot manjvredno, se ni čuditi, da so naši stranki natolcevali in psovali kot separatistično in protidržavno. Obrekovanje ni imelo nobenega vpliva na neodvisne stanove in na strnjene vrste slovenskega ljudstva. — Ogonoma večina slovenskega naroda je preko nesramnih psov samostalno demokratske stranke prešla s tistim prezirom, ki ga zaslužijo ljudje takšnih moralnih lastnosti.

Drugač pa je z ljudmi, ki so odvisni, zlasti z uradniki. Na uradnike v Sloveniji je bil vršen takšen teror, takšen pritisk, da ga naša zemlja ne pozna. Vse osebe, o katerih samostalno demokrati matadorji niso bili sigurni, da so njihovi brezpogojni sluge in slepo orodje v njihovih rokah, so bili premeščeni. V tako veliki meri se je tako premeščevanje godilo med učiteljstvom, kjer je bilo na brezvesten in podel način pogaženo načelo stalnosti na največjo škodo učiteljstva samega.

Med uradniške vrste se je vlezlo toženje in denuncianstvo najgorje vrste. Kdor ni brezpogojno trobil v samostalno-demokratski rog, je bil ožigosan kot sumljiv in kot nesposoben za uradniško službo. Uradništvo je trpele prave muke. Tajništvo samostalno demokratske stranke v Mariboru je pošiljalo uradnikom in poduradnikom pisma s posebnim opozorilom, da imajo čuvanje skrinjic liste nacionalnega bloka naročilo, naj pazijo na kretanje volilcev uradnikov, kako bodo volili. Poleg tega nasilja, kojemu je bilo izpostavljen uradništvo, se je vršil z zakonom nabranjen pritisk na gospodarsko odvisne ljudi. Pretilo se jim je (slučaj delavcev zaposlenih v kopalnišču Dobrni), da izgubijo službo, ako ne glasujejo za nacionalni blok; drugod, kakor n. pr. v Rušah so se grožnjam dostavljale še obljube. Samostalno demokratska stranka je kot kapitalistična stranka med delavskimi sloji brez simpatij, celo osovražena je. Ako je med njimi dobila nekaj glasov, je to staviti na račun gospodarskega pritiska in pa podkupovanja. — Denarja iz volilnega fonda je bilo dosti na razpolago, in kdor se je hotel dati z denarjem prepričati, kako državotvorno delo stori s tem, da glasuje za listo nacionalnega bloka, je dobil denar, in kdor je hotel piti na ta namen, njemu se je plačalo vino ali žganje.

»Tisti, ki jih nisi videl priti nazaj, so padli, kakor jih bo padlo sto in še enkrat stotisoč drugih, ako se nas ne usmili ljubi Bog, kajti cesar ljubi samo vojsko! Da svojim bratom preskrbi krone, je prelil že več krvi, nego je storila naša velika revolucija, da ljudem pribori pravice.«

Zopet sva se lotila dela, vopazke gospoda Guldena pa so mi dale dosti misliti.

Res da sem šepal nekoliko z levo nogo, a koliko drugih, ki o tudi bili poahljeni, je kljub temu moralno iti v vojsko!

Vse te misli so mi rojile po glavi in če sem dolgo mislil na to, sem postal zelo žalosten. To se mi je zdelelo grozno, ne samo, ker vojske nisem imel rad, ampak še bolj, ker sem se hotel oženiti s svojo sestrično Katarino. Bila sva nekako skupaj vzgojena in živahnje ter še grjevejše dekllice pač ni bilo. Bila je plavolaska z modrimi očmi, rdečih lic in kot mleko belih zob ter skoro 18 let stara. Jaz sem jih imel 19. Marjeta je bila videti zelo zadovoljna, kadar me je videla prihajati vsako nedeljo zjutraj, da sem pri njih zajtrkoval in obedoval.

Potem sva šla s Katarino na sadni vrt za hišo. Skupaj sva jedla isto jabolko in isto hruško in ni jih bilo srečnejših ljudi na svetu.

Samo jaz sem spremjal Katarino k veliki maši in k večernicam. Ob žegnanju se je vedno držala moje roke in ni hotela plesati z nobenim drugim fantom iz vasi. Vsak je vedel, da se bova vzela, aka pa me zadene nesreča, da me vzemejo, bo vsega konec. Želel sem si, da bi bil še stokrat bolj šepay, kot sem bil, kajti takrat so pobiral najprej samske fante, potem oženjence brez otrok in slednjic tiste z enim otrokom, zato sem si mislil nehotite: »Ali so šepci boljši od oženjencev? Ali bi te utegnili dati h konjeništvu?« — Ta misel me je delala žalostnega; najrajsi bi bil pobegnil.

Najbolj pa sem se bal leta 1812, ko se je pričela vojna z Rusi. Od februarja do konca maja je šel polk za polkom skozi mest: dragonci, kirasirji, karabinci, huzarji, ulanci vseh barv, artillerija, vozovi s streličevom, bolniki, prtljago in živežem, drug za drugim kot reka, ki se neprestano vali mimo.

Spominjam se še, da so ta vlak otvorili grenadiri, ki so imeli s sabo velike, z volimi uprežene vozove. Voli so

Predsedniki volilnih odborov na poedinih voliščih, kateri so bili pristaši samostalne demokratske stranke, in teh je bila večina, so izrabljali svoj položaj, za nedovoljeno agitacijo za samostalno demokratisko stranko in zato, da bi se število glasov za druge stranke, zlasti za Slovensko ljudsko stranko čim največ zmanjšalo.

Navedel sem le nekaj slovcev iz velikega broja obeh protizakonitih činov, katerim se ima nacionalni blok zahvaliti za svoj mandat, ki ga je dobil.

ve pošteni Slovenci ne bomo nikdar pozabili. Ko se pride dr. Pivko zopet ponujat v kmetiske občine, bomo zahtevali od njega, da nam odgovori, zakaj je žalil Slovence sploh in posebej še člane volilnih odborov.

Zakaj je sladkor tako drag?

Naše ljudstvo še ni nikdar tako obupano tožilo o ne-nosni draginji in manjvrednosti domačih pridelkov, kakor letos. Vseprav se sliši tožba: Kar imam za prodati, nima cene, kar pa moram kupiti, je silno drag. Zato napreduje z grozčo naglico zadolževanje kmetov in kmalu bo naprodaj vse polno kmetij po sramotnih cenah, ker ne bo denarja.

Sladkor je danes silno drag. V Jugoslaviji se potroši tega blaga za več sto milijonov na leto. Ko se je država SHS ustanovila, smo morali za 250 do 300 milijonov din. sladkorja uvažati iz drugih držav, večinoma iz Čehoslovake. Ker pa imamo za sladkorno peso izvrstna polja in se hoče vsaka država kolikor mogoče otesti tujega uvoza, je bilo pravilno in pravično, da je naša država uvedla za tuji sladkor visoko uvozno carino v približnem znesku 5 din. za kilogram, da na ta način zaščiti domačo produkcijo in poživiti vsled visokih cen veselje do sejanja sladkorne pese in do ustanavljanja novih tovarn. V doseglo tega visokega cilja osamosvojitve je narod voljno prenašal visoke cene, žrtvuječ milijone in milijone za to važno panogo domače industrije v nadi, da bodo sladkorne cene padle takoj na svetovno paritet, kakor hitro bi naša produkcija zadostila domači porabi. Vsled visoke zaščitne carine in narodne požrtvovnosti je lani produkcija sladkorja dosegla višino domačega konzuma ter ga celo prekoračila za 60 do 70 milijonov kg. Sedaj bi seveda cena sladkorja morela pasti vsaj za znesek zaščitne carine, t. j. za 4 do 5 din. pri kg, kajti glavni vzrok visokih cen in zaščitne carine je dosežen: domača sladkorna industrija krije domače potrebe; domovina stoji na lastnih nogah.

Začetek pa sedaj ne opažamo padanja sladkornih cen, ker hoče tistih osem jugoslovenskih sladkornih tovarn, katerim je narod pomagal do korita, še nadalje izrabljati dosedajne visoke cene. Iz narodnih žiljev ustvarjena narodna industrija hoče v tem slučaju izsesavati narod kot pijača na podlagi liberalnega kapitalističnega in nedemokratskega svetovnega naziranja. Kaj ji mar država! Državna oblast naj čuva, da ne pride do kraloval. Zato vidimo tudi, da te fabrike nočejo prodati svojega preostanka v inozemstvo (ker bi ga morale dati ceneje in z manjšim dobičkom), vključno temu, da bi s tem ojačile našo trgovsko bilanco za 300 do 350 milijonov din. Nočejo pa tudi domačim posestnikom dovoliti za sladkorno peso takih cen, da bi pokrile vsaj pridelovalne stroške. Kaj jim zato, če strada 170.000 do 180.000 pridelovalcev sladkorne pese, kaj jim zato, če trpi ubogi delavec in uradnik po vsej državi tudi še nadalje brez potrebe. Mastni profitti naših sladkornih tovarn so lansko leto dosegli 400 do 500%. To varne, ki so investirale v svoje podjetje 15 do 20 milijonov din., so zaslužile v enem letu 80 do 100 milijonov din. In pri tem naj ostane v škodo naroda. Sliši se celo, da nočejo še pritisniti na vlado, da povraži zaščitne carine na sladkor, da bi zamogli na podlagi te povražene carine doseči še višje cene. Narod hočejo sleči do golega. Da bi lažje dosegli svoj namen, nočejo posestnikom izplačati od-



Zlatorog milo ima vse dobre lastnosti, ki jih gospodinja pričakuje od dobrega mila: visoko čistilno moč, veliko množino pen in izvanredno izdatnost; vsled tega napravi vsakega perila v najkrajšem času snežnobel dišeč zaklad. Zato uporabljalite samo Zlatorog milo!

Dr. Pivko dolži naše ljudi nepoštenosti.

Samostalno-demokratski poslanec dr. Pivko je v svojem prvem govoru v narodni skupščini trdil: njemu je znano, da je na volišču Sv. Marko niže Ptuja dobil 40 kroglič, a pri štetju glasov jih je volilna komisija našla v njegovih skrinjicah samo 16. Dr. Pivko je tudi povedal, da ima v rokah izjave 40 volilcev, da so glasovali za njegovo kandidatno listo. S tem je dr. Pivko obdeljal volilno komisijo pri Sv. Marku, da ni pravilno postopala ter mu je na nepojasnjenu način odvzela čez 20 glasov.

Dr. Pivko je izrekel težko obdelovitev nad našimi župani, člani volilne komisije in čuvanje skrinjic. Obdeloval je s tem naše poštene može, da so nepošteno ravnali. Navedel sicer ni nobenega dokaza. Tistih 40 njegovih »izjav« smatramo, da so podobne povesti »Tisoč in ena noč.« V volilni komisiji pri Sv. Marku so bili sami pošteni može; tudi Pivkova stranka je imela svojega zastopnika.

Pred celo slovensko javnostjo povemo, da je to sumnjenje grdo obrekovanje in sramotno, da celo kaznivo dejanje! Kdor dolži naše poštene gg. župane in občinske odbornike nepoštenosti in jim očita, da so manipulirali (kradli) volilne kroglice v korist naše stranke tak človek, najsibo kdorkoli, spada na zatočno klop. Povdarnamo, da so vsi naši glasovi, ki jih je v Sloveniji nad 105.000, pošteno pridobljeni Balkanskih volitev, balkanskih sredstev naši ljudje ne poznavajo in jih tudi ne bodo nikdar uporabili.

Dr. Pivko je grdo žalil poštene slovenske može pri Sv. Marku. Izrekel je nad njimi težko obdelovitev. Te žalit-

bili namesto konj, da bi bili pozneje, ko bi ne bilo več za log, vojski za hrano.

»To je pametna misel!« so govorili ljudje. »Ko gre nadirji ne bodo več mogli živiti volov, bodo voli živili grenadirje.« A tisti, ki so tako govorili, niso vedeli, da morejo voli na dan prehoditi kvečjemu sedem do osem milij in na vsakih osem dni pohoda potrebujete najmanj en dan počitka, tako da so bile uboge živali že brez parkljev, da so jim pene tekle iz gobcev in oči štrelje iz glave, da jim je vrat tičal med pleči in da jih je bila sama kost ūkoža. Tri tedne smo videli iti skozi mesto cele vrste teh živali, ki so bile čez čez ranjene od bajonetov. Meso je postalo zelo po ceni, ker so pobili mnogo teh volov, a malokdo je maral zanje, ker je bolno meso nezdravo. Prišli niso niti 20 milijonov onkrat Rena.

Pozneje smo videli mimo iti celo morje sulic, sabelj in čelad. Vse to se je zagovzdilo pod francoskim vratih, šlo dalje po veliki cesti čez paradni trg in pri nemških vratih zopet ven.

Slednjici so navsezgodaj dne 10. maja 1812 topovi iz arzenala naznani gospodarja vsega tega. Jaz sem še spal, ko je počil prvi strel in so mala stekla mojega okna zaropata kot buben. Skoro isti hip je gospod Gulden s prižgano svečo v roki odpril vrata in rekel:

»Vstani — on je tu!«

Odprla sva okno. V nočni temi sem videl kakih sto dragoncev, od katerih jih je več nosilo goreče beldje, kako so v diru prišli sem od francoskih vrat. Bakljada je kot odsvet požara švigala čez hišna pročelja in iz vseh oken so se slíšali klici: »Živio cesar! Živio cesar!«

Pravkar sem opazoval voz, ko se je konj zaletel v steber, ob katerega je mesar Klein navadno privezaval vole, ter padel. Kot mrtev je dragonec z razprostrtnimi nogami telesnil ob tla, čelada se je zavilila v jarek, in tisti hip se je neka glava nagnila iz voza pogledat, kaj se je zgodilo, debela, bleda, široka glava s čopom las na čelu — to je bil Napoleon. Dvignil je roko, kot bi hotel ponosljati, ter rekel nekaj besed. Častnik, ki je jahal poleg kočije, se je pripognil, da bi mu odgovoril. On pa je ponosljal in krenil okrog ogla, klici pa so se podvojili in topovi so gmeli.

To je bilo vse, kar sem videl.

Cesar se ni ustavil v Pfalzburgu. Ko se je že dalje peljal proti Zabernu, je artiljerija izstrelila zadnje strele. Potem je bilo zopet tih. Straže pri francoskih vratih so zopet dvignile most in stari urar me je vprašal:

»Ali si ga videl?«

»Da, gospod Gulden!«

»Dobrl!« je rekel. »Ta mož ima v rokah življenje nas vseh, samo dihni mu je treba preko nas in po nas je. Hvalimo Boga, da ni hudoben, sicer bi svet gledal strašne stvari kot za časa barbarških kraljev in Turkov.«

Ves je bil vtopljen v misli. Čez nekaj časa je še prisstavljal.

»Zdaj greš zopet lahko v posteljo. Ura je bila še le tri.«

Vrnil se je v svojo sobo, jaz pa sem legel v posteljo. Po prejšnjem hrupu je bilo zunaj nenavadno tih in do sveta sem neprestano mislil na cesarja. Tudi na dragonca sem se spomnil in rad bi bil vedel, je li umrl vsled padca. Drugi dan smo zvedeli, da so ga spravili v bolnico in da bo okreval.

Od tistega dne do konca septembra so po cerkvah peli mnogo zahvalnic in za vsako novo zmago 21krat ustrelili s topovi. To se je skorod vedno zgodilo zjutraj in gospod Gulden je vsakokrat zaklical:

»He, Jože! Se ena dabljena zmaga! 50.000 mrtvih, 25 zastav, 100 topov! Vse dobro poteča. Vse v redu! Zdaj bo samo še treba novega nabora, da nadomestijo tiste, ki so padli.«

Nato je odpril vrata in videl sem, kako si je čemerno, plesast in golrok ter z razgaljenim vratom v umivalniku umival lice.

»Ali mislite, da bodo pobrali tudi hromce, gospod Gulden?« sem vprašal plašno.

»Ne, ne,« je odgovoril dobrodošno, »nič se ne bojant. Ti nikakor niso za službo. Bomo že tako naredili. Lepo pridno delaj, zaradi drugega pa ne imej skrbi.«

Opažil je moj nemir in to ga jebolelo. Svoje žive dni nisem poznal boljšega človeka. Pozneje se je oblekel, da pojde navijat ure po mestu, pri krajnem poveljniku, pri županu in pri drugih odličnjakih. Jaz sem ostal doma.

(Dalje prih.)

dane sladkorne pese, rekoč: podpirajte naše zahteve po povisjanju carine in mi vam izplačamo ves dolg. Posestniki pa tega nočejo storiti in bodo najši opuščali na mnogih mestih sejanje pese. Na ta način bo krasno razvita sladkorna industrija začela zopet pešati vsled lakomnosti obeh febrik.

Ako računamo, da porabi v naši majhni Sloveniji vsak človek približno samo 6 do 8 kg sladkorja povprečno na leto, znese to za ves narod že 25 do 30 milijonov din. preplačila glede svetovnih cen in 25 do 30 milijonov din. poteka v široke žepi sladkornih fabrik. Vsa Jug slavija pa plača letno 250 do 300 milijonov din. v nenasilne malhe sladkorni magnatov. Ali je to narodno gospodarstvo? Ali smo iti tako naprej?

Takemu neupravičenemu izmogovanju celega naroda po osmih fabrikah mora veda narediti konec! Vlada mora znizati sladkorne cene na svetovno paritet, ali pa odstraniti sedaj nepotrebno zaščitno carino na sladkor, da se omogoči prosta konkurenca. Prosta konkurenca z odprtjem mej za sladkor ne more več škodovati domači industriji, ker proizvaja že nadproducijo. Ako pa sedajna vlada tega noče ali ne more izvesti, pa naj odstopi, kajti narod je že dovolj kravvel za to panoga domače industrije.

Politični ogled.

Država SHS.

Nedeljska seja narodne skupščine je bila zgodovinska. Ljuba Davidovič je prebral program bloka narodnega sporazuma, kateremu je temelj narodna, socialna in gospodarska enakopravnost ter zakon in ideali človečanstva. Radikali in samostojni demokratje so pa postavili temu programu nasproti surovo silo. Silo so poveličevali govorniki, ki so odgovarjali Davidoviču, sila je bila pa tudi zlasti pri samostojnih demokratih organizirana ter je bila čakala na povod in miglaj za izbruh. Ko je govoril hrvatski poslanec dr. Bazala ter povdarjal, da so v zbornici poslanci, poslani sem od vlade, drugi pa ljudski zastopniki, poslani sem od ljudstva, je izbruhnilo. Samostojni demokrati in radikalni poslanci so navalili na govornika, ki je mirno stal na govorniškem otru in ko so opozicionarji prihiteli na pomoč, je nastalo splošno prerivanje in pretepanje. Vlada s skupščinskim predsednikom vred je bežala iz dvorane. Izgubili so se pa tudi prvaki radikalov in samostojnih demokratov.

Ponoči se je seja nadaljevala in vladna večina je sledila, da se »nesporne«, to je njeni mandati odobrijo.

V ponedeljek so prišli na vrsto »sporne« mandati in sicer najprej volilno okrožje Maribor—Celje. Najprej je govoril zemljoradnik Vujič splošno o nasilju radikalov in samostojnih demokratov pri volitvah, potem je pa nastopil poslanec SLS Franc Smodej, ki je navajal nepravilnosti in nezakonitosti, ki jih je izvršila samostojno-demokratska stranka v Sloveniji ter najodločnejše pobijal in obsojal ostudne žalitve in obrekovanja slovenskega naroda od strani samostojnih demokratov sploh in posebej še od posl. dr. Pivka najprej v verifikacijskem odboru, potem pa na nedeljski seji skupščine.

Dobro je povdarjal politično zavednost našega ljudstva, rekoč: »Dr. Pivko je rekel, da SLS stoji in pada z duhovščino. Lahko rečem, da je naša stranka tako močno organizirana, da bi ostala, če bi ne bilo nobenega duhovnika, ravnotako krepka naprej, kakor doslej. To pa zato, ker je naša stranka stranka poštenja in zato je vsa naša duhovščina z njo. Naša stranka bo ostala, ker sloni na večnih načelih, naša stranka bo ostala, ko ne bo nobenega vašega korupcionista več!«

Ker je govornik tudi temeljito razkrinkal dr. Žerjava, je vstal sam Pribičevič ter skušal braniti svoje ljudi v Sloveniji. Ta obramba in napadi na slovenske voditelje so se mu pa popolnoma ponesrečili. Pribičevič je izrazil tudi dr. Korošča, njegovi ljudje so pa imeli pripravljen nanj napad, kakor prejšnji dan na hrvatskega poslanca, pa se ni obneslo ne eno in ne drugo. Poslanec Smodej je naštrelal žrtve samostojno-demokratskega nasilja v Sloveniji, Pribičeviču je pa zaklical ob koncu svojega govorja: Vaš danšnji nastop kaže, da smo imeli popolnoma prav, kar smo gledale vas in vaše stranke iznašali v javnosti. Vedno smo bili za pošten sporazum, toda z vami nikdar!

Konferenca Male antante

je preložena na maj. Rumunski zunanjji minister je naglašal, da to ni radi notranjih razmer v Jugoslaviji in Rumuniji, kakor se je govorilo, ampak radi tega, ker bi tudi Grčija rada pristopila k Mali antanti in se vršilo tozadjeva na pogajanja.

Pred rumunsko vladno krizo.

General Avrescu, vodja rumunske ljudske stranke, je izjavil v nekem razgovoru, da pričakuje vsak trenutek padec Bratislavjeve vlade, ki je s svojo zakonodajo in s svojo pogrešeno gospodarsko politiko zapravila Rumuniji vse simpatije doma in v inozemstvu. Kot naslednico liberalne stranke v vladi je označil general Avrescu rumunsko ljudsko stranko.

Rusi in Ukrajinci.

Dočim je manjši del Ukrajine pod poljsko vladno silno zatiran, živi večina Ukrajincev z Rusi v najboljših odnosih. V kratkem bodo postali vsi uradi, šole in ostale javne naprave v Ukrajini izključno ukrajinske. Osrednji sovjetski izvrševalni odbor za Ukrajinou je dovršil vse priprave za samostojno ukrajinsko upravo. Do začetka leta 1926 mora biti izvršena popolna ukrajinizacija Ukrajine.



Lord Curzon umrl.

Dne 20. t. m. je umrl znani angleški državnik lord Curzon. Rojen je bil dne 11. januarja 1859, leta 1886 je bil pa prvič izvoljen za poslanca v gospodski zbornici. Leta 1890 je postal indijski podkralj. Njegova politika v Indiji je bila naperjena proti Rusiji in tudi pozneje se je vedno zagal in zavzemal za to, da bi bila Anglija kar najaktivnejša v protiruski fronti.

Prireditve.

Orliška sreča Središče priredi v nedeljo, dne 29. t. m., ob pol osmih zvečer svojo II. telovadno akademijo v prostorih Kat. doma v Ormožu. Spored akademije tvori 17 zelo pestri točki. Posebno bodo ugajale gledalcem ljubke telovadne igrice mladenec in gajoček. Glavna točka akademije bodo gotovo »Predice« v narodnih nošah, in simbolično-ritmične vaje članic »Tri dobe češke zemlje.« Za zaključek izvajajo članice krasne umetniško-simbolične vaje »Gor čez izaro« v žalnih oblekah. Vstopnina: sedeži 7 in 8 din., stojisci 4 din. Blagajna se odpre 29. 3. ob 8. uri zjutraj. Z javnim nastopom v sporednu akademijo hoče orlovska mladina, združena v organizaciji katoliške misli, boreča se za vzvišen cilj in smoter, pokazati javnosti, kaj zmore doseči na polju izobrazbe, naprednosti in umetnosti.

Politično društvo v Konjicah ima v nedeljo, dne 29. marca, po rani službi božji svoj redni letni občni zbor v Kmečki hranilnici in posojilnici.

Tedenske novice.

Citateljem in prijateljem podlistka »Džungla« v pojasnilo. Od raznih strani prihaja na urendištvu vprašanja: Kedaj bo začelo v »Gospodarju« izhajati nadaljevanje in konec zanimivega podlistka »Džungla«? Podlistek je prevajal iz angleškega izvirnika mariborski bogoslovni profesor g. dr. Jehart. Dr. Jehart je krog Božiča odpotoval v sveto deželo, kjer se bo mudil do meseca junija. Kakor hitro se povrne, bo nadaljeval in končal podlistek »Džungla«, kojega ponatis bo izdala Cirilova tiskarna. Z današnjem številko je začel v »Gospodarju« izhajati podlistek, ki obravnavata velezanimivo vojno snov iz napoleonskih vojn. Podlistek bo zanimal naše cenjene čitalce in naročnike ravnotako kakor »Džungla.«

Letošnje birmi se bodo vrstile v naši škofiji po sledečem redu: v dekaniji Velika Nedelja: v soboto, 9. maja 1925 pri Veliki Nedelji, nedeljo, 10. maja v Ormožu, pondeljek, 11. maja v Središču, torek, 12. maja pri Sv. Bolfenknu na Kogu, sredo, 13. maja pri Sv. Miklavžu, četrtek, 14. maja pri Svetinjah, soboto 16. maja pri Sv. Tomažu in v nedeljo 17. maja pri Sv. Lenartu blizu Velike Nedelje. V dekaniji Zavrč: v nedeljo 14. junija v Zavrču, pondeljek, 15. junija pri Sv. Barbari v Halozah, torek, 16. junija v Leskovcu v Halozah, sredo, 17. junija pri Sv. Vidu in četrtek, 18. junija pri Sv. Trojici v Halozah. V dekaniji Maribor desni breg: v nedeljo, 21. junija pri Sv. Lovrencu na Pohorju, pondeljek, 22. junija pri Sv. Mariji v Puščavi, torek, 23. junija v Rušah in sredo, 24. junija v Limbušu. V dekaniji Marenberg: v soboto, 4. julija na Muti, nedeljo 5. julija v Marenbergu, pondeljek, 6. julija na Remšniku, torek, 7. julija v Brezneni in sredo 8. julija na Kapli. V dekaniji Starigrad: v nedeljo, 19. julija pri Sv. Martinu, pondeljek, 20. julija pri Sv. Vidu nad Valdekom, torek, 21. julija v Doliču, sredo, 22. julija pri St. Iiju pod Turjakom, četrtek, 23. julija pri Sv. Miklavžu, soboto, 25. julija v Podgorju, nedeljo, 26. julija v Slovenskem Gradcu, pondeljek, 27. julija v Staremirgu, torek, 28. julija pri Sv. Roku na Selah, sredo, 29. julija pri Sv. Danielu v Razboru, četrtek, 30. julija v Pamečah, soboto, 1. avgusta na Kronske gori in nedeljo, 2. avgusta pri Sv. Janezu blizu Dravograda. — V mariborski stolnici se zavoljo romanja v Rim, vrši birma namesto na binkoštno nedeljo že na praznik Vnebovzetja Gospodovega, dne 21. maja 1925.

Občine, pozor! Žerjavovec dr. Spiller-Muys je razposlal tekom meseca marca »vsem srečenjem in soseskam v Sloveniji« povabilo, da pristopijo k njegovemu zadružju »Zvezni slovenskih sreč in sosesk.« Sreči in soseski, ki imajo kaj slupnega premoženja (gozdove, pašnike), hoče Žerjavov pomočnik, agrarni komisar Spiller-Muys prikleniti na Žerjavov kapital! Žerjavu, ki je znan po svojem Agro-Merkurju, niso dovolj banke, iz katerih dobiva denar za boj proti krščanstvu! Njega, ministra za gozdove, bodejo

v oči tudi veliki gozdovi in pašniki, ki jih imajo nekateri taki gospodarski odbori in odseki. Zato hoče tudi te gozdove in drugo skupno premoženje občanov zaslužiti južovskemu kapitalu in protikrščanski gonilj!

Pozor, posestniki, ki imate poslopja zavarovana pri tujih judovskih zavarovalnicah! Zavarujte, oziroma povisite zavarovalnino pri edino domači slovenski Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Večinoma v vsaki občini je njen zastopnik, zglasite se pri njem, tam dobite nasvet in navodilo. Ne dajte se premotiti od agentov tujih zavarovalnic, akoravno! Vam porečeo, da je to vse eno. Ne verjamite jim, ker oni Vas hočejo vloviti, zahtevajte, da Vam pokazejo pooblastilo, ker veliko jih je, ki hočejo Vas premotiti in na tak način spraviti v zadrgo. Torej, zavarujte Vaša poslopja pri edino domači slovenski Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani!

Mariborske novice. Zadnjo nedeljo se je vršilo v Mariboru na Glavnem trgu razvitje orjunskega praporja. Že cele mesece so orjunci trobili po policajdemokratskih listih, kako nekaj veličastno slovesnega bo to razvitje novega orjunskega praporja v obmejnem Mariboru. V nedeljo se je res pripeljalo v Maribor nekaj uniformiranih orjuncov in orjunk, ki so se pa v dežju in mrazu presneto kisko držali. Orjunce so pozdravili na kolodvoru sami najbolj zagrizeni žerjavovci in nikdo drugi. Tudi nekaj zastav je viselo raz hiš Nemcov, katerim so orjunci po svoji stari navadi grozili z nasiljem, ako ne bi razobesili zastav. Največjo blamažo pa so doživeli orjunci z blagoslovom svoje zastave, katere jim ni hotel blagosloviti klub večkratni prešnji niti pravoslavni vojaški duhovnik. Blagoslov so opravili orjunci sami. Zastopnike vojaštva so vabili, a niso bili nikogar. Blagoslov novega orjunskega praporja v Mariboru je bil mogočno razobesnjen tam-tam, ki se je pa v nedeljo razblinil v orjunsko-policajdemokratsko blamažo.

— Na Marijin praznik v sredo je blagoslovil v franciškanski cerkvi č. g. stolni dekan dr. Tomažič novo zastavo mariborske katoliške omladine. — Celi Maribor je pola govoril o zločinu, ki se je doigral zadnjo soboto okrog 4. ure popoldne v Loški ulici. Tamkaj je namreč stanoval že dolgo časa kakih 60 let star Fr. Tumpej. Mož je živel skupaj s svojim sinom in se je preživil na ta način, da je redil prašiče in dobil za nju 3500 din. V soboto okrog 4. ure popoldne so slišali Tumpejevi sosedje iz njegove sobe ječanje in klice na pomoč. Pri vstopu v Tumpejevo sobo so našli moža v luži lastne krvi. S krvoj je bila oškropljena tudi postelj ter stena. Na tleh je ležala krvave sekira in žepni nož. Ko so Tumpeja našli v tem položaju, je bil pri polni zavesti in ga je rešilni oddelek obvezal in prepeljal v bolnico. Tumpej pravi, da sta ga napadla, ranila s sekiro in ga hotela oropati dva neznana človeka. V tem slučaju bi šlo za roparski napad. A Tumpej je bil revez in bi si bila roparja izbrala že kako bolj bogato žrtev. Nekateri trdijo, da si je hotel Tumpej sam končati življenje, a te govorice so precej neverjetne, ker doslej še nismo čuli, da bi kdo samega sebe tako dolgo komasti po glavi, da bi se sam ubil. Celi slučaj je precej zagoneten in policija ga preiskuje.

Odlikanje zvestih viničarjev. Kmetijska podružnica Maribor in okoliš oznanja, da bo na cvetno nedeljo, ob 10. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta 26, II) pridnim viničarjem svojega okraja, ki obdelujejo isto vinogradno posestvo že od 30 do 44 let, izročila diplome in denarne nagrade. Ti viničarji so: Jernej Kopčič v Celestriji 35, Anton Ribič v Hrenici 22, Franc Valentin v Nebovi 11, Alojzij Pič v Počehovi 289, Jaka Ribič v Metavi 64 in Rudolf Črepinkov v Lajtersburgu 177. Vabijo se pred vsemi udje podružnice, da prisostvujejo temu redkemu dogodku, pa tudi vši viničarji in vinoigradniki, zlasti gospodarji odlikovancev, in končno še ženstvo in mladina, da se s pridnimi veselijo in vidijo, kako se udana zvestoba časti. — Načelništvo.

Kmetijskim strokovnjakom! Menda ni delovnega sloja v naši državi, ki ne bi trpel radi povojske razdrapanosti in neorientiranosti. Med vsemi prizadetimi stanovi bo kmetijski uslužbenec pač najbednejši. Industrijski delavci, obrtniki, trgovci in drugi, da, celo nam sorodni stanovi, so, oklevniši se svojih organizacij, našli kmalu umevanje svojih teženj ter se postavili na dokaj trdna tla. In mi? Uslužbenec kmetijske stroke, stroke, ki je v agrarni državi toli pomembnejša, je ostal osamljen in radi neorganizirani, tudi nezaščiten. Če se ga vendarle uvažuje in če uživa ugled, potem je to pripisati važnosti njegovega dela; on sam, kot idejni in izvršujoči činitelj, bo dosegel prapadojočo mu pozicijo šele tedaj, ko bo nastopal v strnjene vrsteh in bo prišel tako tudi do svojih moralnih in gmočnih pravic, ki morajo biti najmanj enake onim drugih stanov. Tovariši, kmetijski strokovnjaci! Imamo svojo stnovske organizacije »Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo« s točasnim sedežem v Mariboru (na vinarski in sadarski šoli), česar namen je povzdriga kmetijskega pouka, gojenje kolegialnosti med člani, varovanje stnovskih interesov in podpiranje društvenih članov in v posebnih slučajih tudi njih rodbin. Ta organizacija, razširjena leta 1923, je še mlada; ali koli, ki so pogname, so žive in morajo postati važen faktor: ona, dosedaj pogrešana društvena tvorba, ki bo svojim članom skrbna matica. Vsi uradniki kmetijske stroke, ki so absolventi kake kmetijske šole in so v javni ali zasebni službi, spadajo v okrilje svoje stnovske organizacije. Povabljeni so vši, da se ji pridružijo; naj bi ne bilo niti enega, ki se vabilu ne bi odzval. Kajči čas beži in naše bedno stanje nam govori dovolj resen memento: Tovariši, organizirajmo se! Naj vzplamti med namisli misel za skupnost, eliminirajoč grdi individualizem in malomarnost za skupne interese! Kajti v skupnosti je moč in le skupno bomo mogli kronati naše delo, hotenje naše. — Prijave za pristop k društvu s članarino, ki znaša za leto 1925 25 din., sprejema odbor, pri katerem se dobijo tudi poštnie nakaznice.

Umrila je občne spoštovana žena Marija Kanop, p. d. Brunčko in je bila v petek, dne 20. t. m., pri Sv. Antonu na Pohorju slovesno pokopana. Bila je zelo modra in pa matna žena ter velika dobrotnica cerkve in revežev. Naj v temu počival.

Umor lastne žene. Na Gornji Potskavi je v noči od 22. na 23. marca umoril Alojz Sutina, posestnik in ključnica, svojo ženo, s katero je bil poročen še le 4 leta. Enak umor žene se je zgodil koncem novembra 1924, ko je Simon Mlakar umoril svojo ženo Marijo, in je bil zaradi umora obsojen od mariborskih porotnikov enoglasno na vešala. V starih mesecih je to že drugi žalostni slučaj umora. Pijanje in nevera sta povsod vzrok takih žalostnih dogodkov.

Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju nam pišejo: Pri nas smo ta mesec po inštalaciji novega župnika imeli sedaj že drugo slovesnost, namreč sklep drugega kmetijsko-gospodinjskega tečaja: prvi je bil končan po novem letu, drugi pa dne 17. t. m. in sicer z javno skušnjo gojenk. Obenih tečajev se je udeležilo blizu pol stotine kmeitskih deklev, med temi tudi nekaj iz sosednjih župnih. Med navzočimi gosti so bili gg. kmetijski svetnik inž. Zidanšek in meni velikega županstva, okrajni glavar dr. Vončina ter vladni komisar okrajnega zastopa Brenčič iz Ptuja, in g. dekan hočki Sagaj. Pri pogostištvu, ki so jo naposled tečajnice pripravile, so razni govorniki povdarijali veliko važnost teh tečajev, zasluge merodajnih činiteljev, ki so ga omogočili, in skrb ter spremnost gospe voditeljice. Naj bi tečajnice izpolnile v življenu lepe nade, ki jih stavimo vse navelj. Obenem pa želimo, da bi v doglednem času zapet mlajše vrstnice sedajnih udeleženk prišle pri novem tečaju na vrsto!

Kako se izvaja agrarna reforma na Vurbergu. Meseca januarja je bil nek velik gospod od agrarne direkcije iz Ljubljane pri tukajnji graščini na ogledu zemlje. Pa kakšen je bil ta ogled! Od gotove strani smo slišali, da je šel veliki gospod z g. direktorjem v hlev in si pogledal živino, iz hleva pa v vinsko klet, kjer so se mudili cele 4 ure, potem pa je bil ogled gotov. Kako se nam dozdeva, komisije navadno preiskujejo dobro vinsko kapljico vurberskih goric, ne pa zemljo, katera naj bi se po naredbi ministrstva razdelila med tukajnje siromaške.

Naredba ministra za agrarno reformo o postavljenju agrarnih veščakov. Z rešenjem gornjega ministrstva štev. 32895-24 so bili razpuščeni vsi občinski agrarni odbori. Namesto teh se je v smislu istega rešenja o priliki revizij zakupodaje zasiševalo po potrebi po dva agrarna interesa iz vsake občine. Ker se v praksi tu odredba ni obnesla, je minister za agrarno reformo izdal rešenje štev. 54650-24, potom katerega se smatrajo vsi občinski agrarni odbori, kakor tudi omenjeni ad hoc izbrani zastopniki razrešeni svojih dolžnosti. Obenem se pa pooblastijo okrožni agrarni uradi, da zamorejo v slučaju potrebe iz vsake vasi z dekretom postaviti po dva agrarna veščaka izmed takih oseb, katere so uradu znane kot povsem nepristranske in nesobične osebe, katere zamortijo in hočejo zastopati interese siromašnih upravičencev agrarne reforme. Te osebe bi bile posvetovalni organi agrarnih oblasti pri izvedbi agrarne reforme ter jih imajo agrarni uradi zapriščeti. Njihova služba je častna in nimajo pravice zahtevati kakorkoli nagrado ali vrnitev stroškov za vršitev svojih dolžnosti.

Kaj nam poročajo od Sv. Bolenka v Slov. goricah? Star pregovor pravi: Prvi mrljč v novem letu je merodajen za celo leto; če prvi umrje moški, bo smrt tekmo leta košila večinoma moške; če prva umrje ženska, bude umrlo več žensk. Četudi je v tem pregovoru veliko praznovanja, se letos pri nas vendar uresničuje; umrlo jih je od 1. januarja do danes 7, med temi 5 moških; prvi je bil Vinc. Živko, viničar v Bišečkem vrhu, drugi Franc Brunčič, Imelski prevžitkar v Crmlji; tretji Alojz Horvat, posestniški sin v Bišu; četrti Jakob Krajnc, posestnik v Sovjaku, in peti Franc Muršec, po domače Baha, posestnik na Kozlovcu. Se nekaj drugega nam kažejo gornje številke; celo Jansko leto jih je umrlo samo 14, letos pa še nismo končali prvega četrletja in smo dosegli že polovico lanskoga števila. Mogoče, da bo ta resnobni pregled malo streznil naše moške, da bodo manj gledali v kopicice in boljše skrbeli za svoje zdravje. Potrebno bi bilo!

Cerkovnikovih klobas se mu je zahotel. V velikonedeljskem cerkovniku so v noči dne 10. t. m. udrli še do sedaj neznani izmivoči na podstrešje in mu odnesli vso meseno zbirko. Na sumu je nek že večkrat predkazovan, ki sedaj okoli pravi, da odkar je prišel iz zapora, njegev želodec ne more nič mesenega prenesti. Ker je zgoraj imenovan cerkovnik v skrajno slabem gmotnem položaju, ker je edino navezen na zbirko, se vsem domačim gospodinjam priporoča, da se ga blagovolijo usmiliti in mu poslati kako klobasico. Ako pa kdo kaj gotovega zna povedati v zgoraj imenovanem slučaju, dobri 1000 kron nagrade, katero dobri od pisca teh vrst, katerega naslov izve pri uredništvu lista ali pri velikonedeljski žandarmiji.

Tekom par dni kar dva požara. Iz Ormoža poročajo: Po noči dne 18. t. m. je obiskal požar cvetličnjak ormoške graščine. V cvetličnjaku je bila naprava za kurjava. Gasilno društvo iz Ormoža je omemojilo ogenj na cvetličnjak in preprečilo napregledno škodo, ker požar bi se bil lahko razširil na bližnja gospodarska postopja. Zadnjo soboto, dne 21. t. m., krog 9. ure zvečer, je zgorelo g. Habjanču gospodarsko poslopje in hlevi. Požar pri Habjanču sta gasili kar dve gasilni društvi: mestno in iz Hardeka. Vzrok požara pri obeh omenjenih še doslej ni pojasnjen.

Odkod bomo jemali denar? Kakor vsi drugi uradi, morejo tudi kraju šolski sveti imeti naročen »Uradni list« na ljubljansko in mariborsko oblast, kar stane 84 din. na leto. Toda to je gospodski pri šolski upravi še premalo. Lanskoto leto je prosvetni oddelek v Ljubljani učkal in si cer z dne 31. 3., da morajo kraji šolski sveti naročiti list

»Prosvetni Glasnik«, ki ga izdaja prosvetno ministrstvo. Ta list stane leto 100 din. Niso še vsi krajni šolski sveti izpolnili omenjenega odloka, že nam je takoj po Novem letu poslat g. veliki župan v Ljubljani potom okrajnih glavarjev nov ukaz, da se morajo vse šole takoj naročiti na službeni list »Osnovna nastava« kot glasnik ministrstva prosvete, odeljenje za osnovno nastavo in narodno posvečivanje, kakor se bere v odloku. V tem listu se bodo objavili vsi razpisi, naredbe, objave, rešenja, obveščanja in vobče vsi odloki tega odeljenja, ki imajo službeni značaj in se ne bodo posebej razglasile. Stane ta list nič manj kakor 150 din. letno in denar smo morali predsedniki krajnih šolskih svetov takoj iz svojega začetka. Upanje imamo, da nam bo veliki župan kmalu poslat na vsako šolo čudežnega kožza, da nam bo natresel cekinov, a mi kmetje ne bomo zmogli vsega. — Predsednik krajnega šolskega sveta v laškem okraju.

Novice iz laškega okraja. Tako sigurne zmage, kot so si jo predstavljali laški demokratje ob volitvah, si je drugje niso. Naročili so že poprepričali kilogramov smodnika, da dajo duška znagi in sramoti našim pristašem, ki so še tako nespametni, da jih podpirajo. Dan pred volitvami in na dan volitev je visela cela rjava pred pisarno dr. Roša z napisom: »Kdor je za nizke cene, znižanje davkov in je sovražnik korupcije, bo volil 4. Škrinjico.« Poznamo pa laške demokrate, da so sovražniki teh lepih čednosti, zato smo pač volili po svoje. Radi neugodnih poročil za laške demokrate, ki so prihajala posebno iz Ljubljane na dan volitev, izstala je baljkada. To so priredili se le na dan pepelnične srede, popoldan ob 4. uri. Naložili so kandidata na voz, ki se je ob asistenci laške frakcije pomikal mimo pisarne dr. Roša po trgu proti mostu in na most pred justifikacijo. Predno pa to store, ugotovijo identiteto kandidata, kateri partijski pripada. Preščejo njegove žepe in cekinasto denarnico ter so našli v njej legitimacijo, da je bil zaupnik SDS, reden član Sokola in je za 10 let že na prej plačal članarino, zato ga vržejo v vodo. Grda nehvaležnosti Enega gospoda pa smo poleg pogrešali, da bi ob sprevodu sviral: »Ti boš pa doma ostala, stare žemlje ribala.« — Dne 11. in 12. marca je bil Baltičev revizor v največji občini okraja, Sv. Krištof. Kaj je našel, bodemo videli. — Dne 17. marca je umrl 20letni laški župan Ad. Weber, hud Nemec, osebno pa poštenjak. Požarna brama mu je priredila kot bivšemu načelniku častno spremstvo. — V »Jutru« beremo, da so med zaupniki SDS v občini Marijagradič med drugimi tudi Šušču Miha, Rud. Mejak, Karel Dvoršak in hotelir Kreuh Franc. Poznamo g. Kreuha kot izvrstnega, uglednega in izvenstrankarskega gostilničarja v občini Marijagradič. Zato smo prepričani, da so ga volili ob njegovih nenavzročnosti in kot poštenjak ne spada v družbo pljačkašev in se bo za nastavljeni ranč zahvalil. Dr. Roš naj kislo grozje v občini Marijagradič sam obira. Zoblje pa naj ga Šušču Miha!

Zigosanje vstopnic. Dosedaj je žigosanje vstopnic za zabave, koncerte itd. vršil vedno oddelek fin. kontrole in se je veselična taksa plačala na pošti potom čeka ali pa pri davčnem uradu. Od sedaj naprej pa bodo to delo izvrševali davčni uradi za okoliš onih občin, ki spadajo k oddelku fin. kontrole na sedežu davkarije. Vsi prireditelji (društva itd.) na sedežu davkarije naj se torej obračajo radi plačila veselične takse na ravnote na pristojni davč. urad. Kontrolo pri prireditvah samih bodo tudi v naprej izvrševali organi fin. kontrole, radi česar mora biti pristojni oddelek vedno o prireditvi obveščen. Za območje fin. ravnateljstva v Marijoru stopi ta sprememb s 1. aprilom t. l. v veljavno.

Dar Dijaški večerji. Na poslovilnem sestanku Vincenca Lorenčič v Cogetincih pri odhodu k vojakom je nabral g. Jožef Herman, trgovec v Očeslavcih, za Dijaško večerjo 67 din. Darovali so: J. Herman 30 din., organist Rado Mohorič 10 din., načelnik orlovskega odseka br. Fr. Markovič 10 din., Neimenovan 10 din. in še dva druga 7 din.

Gospodarstvo.

NA KATERE TRTNE SORTE NAJ PAZIMO PRI ZASAJENJU NOVIH VINOGRADOV?

Zivimo v časih, ki stavijo z ozirom na obstoj človeka mnogo večje zahteve, nego je bilo to kedaj poprej. Vsaka stvar stremi za napredkom v svojem razvoju in vsaka strela se stalno izpopolnjuje. Toda pred vsem je potrebno, da napreduje kmetijski stan, ki je temelj vsem drugim stanovom.

Eno večnih kmetijskih panog v Sloveniji tvori že od nekdaj vinogradništvo. In ravno vinogradništvo je tista kmetijska panoga, kjer smo v zadnjih letih doživelji marsikatero trpk izkušnjo ter ostali na enem in istem mestu.

Pomanjkanje sposobnih delavcev in zastoj v vinskom prometu v povoju času je mnoge vinogradnike spravilo ob dobro voljo. Posledica tega je bila, da so vinogradniki začeli zanemarjati najvažnejša vinogradna dela, kakor zatiranje nevarnih trnih škodljivcev ter neobhodno potrebno rahljjanje zemlje, drugo in tretjo kop itd. Tudi sajenje direktno rodečih trt (šmarnice, kvinton, otele itd.) je pojav, katerega je pripisovati ne toliko neznanju posameznih vinogradnikov, kakor nezdravim razmeram v našem vinogradništvu sploh. Na žalost moremo tedaj ugotoviti, da smo v vinogradništvu v zadnjih letih več nazadovali, nego napredovali.

Da bi prišli tem nezdravim pojmom v okom, priporočajo izkušeni vinarski strokovnjaki omejitev vinoreje le na najboljše lege in najbolj pripravne zemlje, kar je povsem pravilno. Zemljo, ki bi lahko služila poljedelstvu, ali je boljša za sadnjerejo, pritegnimo ale količkaj mogoče tem kulturnam. Izdelal se je tudi zakon, po katerem je prepovedano saditi neželjene storte, oziroma spravljati vino teh sort v promet. Vse navedene okolnosti governijo za drugo smer našega vinarstva.

Obstoja pa še en razlog za preorientacijo v vinogradništvu. Če pogledamo v kroge porabnikov, opazimo, da se alkoholnih pišč porablja vedno manj in manj in da se vrši vsled krepkega, na široki podlagi začrtanega protialkoholnega gibanja, deloma pa tudi radi pritiska slabih socijalnih razmer — nekako splošno iztreznenje ljudskih delovnih slojev. Siroke ljudske mase, ki so tik pred svetovno vojno živele nasladno in razkošno življeno, se pod vplivom razmer sedajnega časa vračajo k treznemu in varčnemu ali ekonomičnemu življenu.

V ogledu temu je pričakovati, da bodo življenske potrebščine, ki v ljudski prehrani ne igrajo posebne vloge, to je tobak, vino, žganje itd., zguebile svoje častilce in grozdje kot zdravo dijetično živilo, ki nudi človeku ogromne množine redilnih snovi v obliki ogljikovih vodanov, bodo pridobilo na odjemalcih in porabnikih.

Pri zasajanju novih vinogradov bi bilo potem takem potrebno, da vpoštevamo to okolnost ter se pri izbiri namibamo k sortam, ki veljajo kot dobre namizne sorte.

Namizne sorte, ki so pri nas razširjene in vrlo dobro uspevajo, so: bela in rdeča žlahtrina, muškatel, muškatna žlahtrina in muškatni silvanec. Imenovane sorte so proti trtним boleznim sicer dokaj občutljive, vendar moremo ob skrbnem negovanju dosegati povoljne uspehe.

Imamo pa še nekatera banaške namizne sorte, ki se baje tudi pri nas prav dobro obnesejo, kakor so tozadenvi poskusi dokazali (dr. Megler, Ljubljana). To so: zelena magdalena, grozdje belo, zeleno in zelo sladko; tanjanika, neke vrste muškat, jagode svetlorumene; prvi muškat, jagode temnorumene barve; hamburško namizno grozdje, črne, podolgaste in debele jagode; Slava Sopronj, ogrska trta. Imenovane sorte dozorijo že koncem meseca julija in v prvi polovici avgusta ter bi z ozirom na to lastnost mogle izpodriti vsaj deloma zgodaj zrelo italijansko in dalmatinsko grozdje.

Ko bomo proizvajali večje množine grozdja poprej omenjenih sort, bo mogel izostati uvoz italijanskega grozdja, katero je napolnjevalo dosedaj naša tržišča. Delovni človek pa bo zavzimal domači vinarski proizvod v svežem, nepokvarjenem stanju ter s tem krepil svoje mišice.

Za umnega vinogradnika je važno edinole to, kaj naj stori, da mu bo vinorodna zemlja donašala kar največ dobička. Zategadelj se bo radevolje preorientiral v opisani smeri, ako bo uvidel, da mu bo s tem zajamčen večji uspeh.

Stvar merodajnih gospodarskih činiteljev pa je, da razmotrivajo pereča socijalna vprašanja, ki utegnejo postati za modernega vinogradnika velevažnega pomena.

Vekoslav Štampar, ekonom.

Pokončevanje poljskih miši. V zadnji številki »Gospodarja« smo objavili interpelacijo g. poslanca dr. Hohnječa na poljedelskega ministra glede pokončevanja poljskih miši, ki so postale zlasti v Prekmurju in v Ljutomerškem okraju prava šiba božja na poljih. Na dr. Hohnječovo interpelacijo je minister poljedelstva odgovoril: »Gospod poslanec! V odgovor na Vaše vprašanje o nujni pomoči za pokončevanje poljskih miši v Sloveniji mi je čast izjaviti: Ministrstvo je znano, da povzročajo poljske miši letos v Sloveniji, kakor tudi v drugih krajih naša kraljevina veliko škodo. Odrejeno je vse potrebno v borbi proti rastlinskim boleznim in kvarljivcem v mejah proračunske močnosti. V proračunu ministrstva za poljedelstvo in vode je odrejeno za leto 1924-25 20.000 din. za pobijanje rastlinskih bolezni in škodljivcev. Od te svote sem podelil z odlokom br. 4644-III od 20. 9. 1924 svoto 3000 din., in z odlokom br. 48841-III od 7. 11. 1924 2000 din. poljedelskemu referentu mariborske oblasti za pokončevanje poljskih miši v Sloveniji; ministrstvo je torej potrešilo od svote 20.000 din., odrejene po proračunu, celo četrtino samo za Slovenijo, ostanek pa se je porabil za druge oblasti države, tako da sedaj ni mogoče, da bi se pokončevanje nadaljevalo, ker je proračun za to svrhu že izčiran.« — Naše poljedelsko ministrstvo se na strašno enostaven način odreže skrbi za tako važno vprašanje. »Nema para, pa je dobro, pa magari potem miši in druge nadloge uničijo našemu kmetu vse premoženje. Pri nas, v agrarni državi, kjer vzdržuje državo v prvi vrsti kmet s svojimi krvavimi žulji, se vrže z bogato obložene mize državnega proračuna le neznatna drobtinica 20.000 din. za pokončevanje njegovih najhujših sovražnikov, ki mu uničujejo to, kar si on v potu svojega obraza pridela, denarja je pa dovolj, da se ga po nepotrebni trati za stvari, ki državi ne prinašajo nikakih koristi, ampak bogate le pojedince.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš je s podporo, došlo nji od velikega župana, kupila 100 kg zmesi travnega in deteljnega semena, da ga svojim dosedanjim letošnjim članom odda za polovično ceno. Zastrand udov pri Sv. Petru, Sv. Marjeti, Sv. Križu, v Kamnici, pri Sv. Martinu in v Jarenini je načelnštvo podružnice prosilo dotične gg. župane, naj jim blagovoljno napisati nakaznice, s katerimi morejo seme dobiti. Vsi drugi udje (na daljne posamezne se ni mogoče ozirati) pa sprejmejo nakaznice pri načelniku (od pol 9. do 12. ure v Spodnještajerski ljudski posojilnici); na vse te ude pride v razmerju njih števila 37 kg. Seme se oddaja v trgovini Klanj

da za komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila: Kmetje so pripeljali 25 vozov krompirja in zelenjavje. Cene so bile krompirju 10 do 11 din. za mernik, čebuli 3 do 7 din., česnju 4 do 12 din. za venec, ohravtu, solati in zelinatim glavam 2 do 7 din. za komad, solati 3 do 3.50 din., kislemu zelju 3 do 4 din., kisi repi 2 din., jabolkom 3 do 8 din., dateljem 15 do 35 din., figam 15 do 16 din. za kg, bučnemu olju 22 do 30 din., mleku 3 do 3.50 din., smetani 15 do 16 din. za liter, jajcam 1 do 1.75 din., pomarančam 1 do 2.50 din., limonam 0.75 do 1.50 din. za komad. — Lončena in lesena roba je bila po 0.50 do 170 din. komad, brezove metle po 2 do 5 din. komad, karužna slama po 25 do 30 din. vrča. 5 lesenih ročnih voziščkov je bilo po 125 do 1000 din. komad. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali 8 vozov sena, 6 vozov otave in 5 vozov slame ter so prodajali seno in otavo po 75 do 90 din., slamo pa po 50 do 65 din. za 100 kg, oziroma 1.50 din. za snop.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejmu dne 24. marca 1925 se je prigralo: 13 konj, 5 bikov, 218 volov, 386 krav in 13 telet. Skupaj 635 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 10.50 do 12.25 din., poldebeli voli od 9.25 do 10.25 din., plemenski voli od 8.25 do 9 din., biki za klanje 7.75 din., klavne krave debele od 8 do 9 din., plemenske krave od 6.25 do 7.50 din., krave za klobasarje od 4.75 do 6 din., molzne krave od 5.50 do 8 din., breje krave od 5.50 do 8 din., mlada živina od 7 do 9.50 din. Prodalo se je 168 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 20. marca 1925 se je pripeljalo 152 svine, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5–6 tednov stari komad 100 do 125 din., 7–9 tednov stari 150 do 200 din., 3–4 meseca stari 250 do 300 din., 5–7 mesecov stari 500 do 625 din., 8–10 mesecov stari 720 do 850 din., 1 leto stari 1225 do 1350 din., 1 kg žive teže 12 do 13 din., 1 kg mrtve teže 16.25 do 17.50 din. komad. Predalo se je 72 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 20 din., II. vrste od 16 do 17.50 din., meso po bikov, krav in telci 15 din., teleće meso I. vrste od 20 do 22.50 din., II. vrste 17.50 din., svinjsko meso sveže od 15 do 30 din.

Sladkor bi bil lahko poceni! Dodatno k današnjemu članku, ki jem so navedeni vzroki previsokih sladkornih cen, se moremo ugotoviti sledeče: Govoril sem v Beogradu z odličnim Slovencem, ki je zaposlen pri vodstvu poljedelskih zadrug v Vojvodini. Priporočeval mi je, da so sladkorne tovarne v naši državi jeseni leta 1924 in v letosnjih par mesecih izdelale nad 14.000 wagonov (po 15 ton) sladkorja. V naši državi ga potrebujejo samo le 7000 wagonov, ostalih 7000 wagonov skušajo tovarnarji prodati preko naših mej. Italijani, Francozi in Angleži ponujajo za 1 kg 5 din. (20 krov). Tovarnarji ga nočijo dati tako poceni. Znano je, da so bogati tovarnarji dajali kmetom za 100 kg sladkorne repe, katera je leta 1924 bogato obrodila, samo 3 kg sladkorja. Iz 100 kg repe napravijo 12 do 17 kg čistega sladkorja. Iz tega je razvidno, da imajo bogati tovarnarji ogromen dobiček. In če bi država opustila vsaj tretjino užitniškega davka na sladkor, bi cena sladkorja lahko znašala samo 40 krov! Sladkorne repe še sedaj stoji na progi od Vinkovcev do Zemuna na stotine wagonov. Vojvodinski in slavonski kmetje so potom svojih zadrg sklenili, da bodo letos sadili sladkorne repe silno malo, da tako prisilijo tovarnarje, da bodo repro bolje plačevali. Namesto repe bodo sadili več koruze. Po celih Vojvodini in v Beogradu se javno govorji, da so sladkorni milijonarji za volitve darovali v volilni sklad Pašičeve radikalne in Pribičevič-Zerjavove samostojne demokratske stranke težke milijone dinarjev. Prepričani so, da bosta ti dve stranki še tudi v bodoči najboljše branile koristi bo-gatašev. Ubogo ljudstvo pa mora kupovati dragi sladkor.

ZITNI TRG.

Promet na našem žitnem trgu je postal popolnoma odvisen od položaja na svetovnih tržiščih, posebno še na amerikanskih. Na največjem tržišču žita na svetu, na žitni bonzi v Čikagu v Zjednjeneh državah Severne Amerike, se bije že cele tedne boj med žitnimi spekulanti. Ta boj je povzročil strahovito in naglo padanje žitnih cen, kar je seveda vplivalo tudi na naše razmere. Amerikanski farmerji imajo še nakopičenih mnogo zalog žita, katerega bodo morali prodati pod vsako ceno, da se ga iznebijo do nove žetve. Odjematec amerikanskega žita je v prvi vrsti Evropa in njeni žitni trgi so danes preplavljeni z amerikanskim moko in pšenico. Skupno z amerikanskimi cennimi padajo tudi naše, tako da vendar še kolikor toliko izvažamo. Pšenica pri nas sploh ne pride pri trgovini v poštev, ker so zaloge že izčrpane, dasiravno bi jo inozemstvo rado kupovalo, ker je veliko boljše kakovosti, kakor pa amerikanska. Pšenična moka pa je znatno dražja od amerikanske, ker so mlini svoje zaloge drago plačali ter zato ne morejo moke z izgubo prodajati. Zato opazamo, da se pri nas kupuje vedno več amerikanske moke, zlasti v Sloveniji.

Zivahnjeja postaja trgovina s koruzo. Največ koruze se izvaja v Rumunijo, manjše količine pa kupujejo tudi Čehoslovaška, Avstrija in Nemčija. Cene koruze se sedaj še čvrsto držijo, pričakovati pa je, da bodo v kratkem znatno padle, ker nam mora Bolgarija še tekom pomladni doberi znatne količine koruze kot odškodnino za razdejanja, povzročena med vojno. Z bolgarsko koružo bodo naši pašnivi kraji Črniogora, Hercegovina in Dalmacija, ki rabijo glavnem koruzzo, oskrbljeni po nizki ceni. Izvozničarji se nadajo, da bodo cene vključno temu ostale na sedajni višini, ker bodo Italija in Avstrija kmalu porabile sedajne zaloge ter bodo morale zopet uvažati od nas. Seveda je to precej negotovo, ker je za pričakovati, da bo do tega časa postala amerikanska koruza opasan konkurenčni naši.

Za ječmen vlača zelo malo zanimanje in tudi zaloge so majhne.

Oves se kupuje za domačo porabo in tudi cene so precej ugodne.

Kmetia kakor trgovca zelo zanima stanje letosnjih se-tev. Prezimile so dobro in če bo pomlad ugodna, lahko ramamo s tako dobro žetvijo, kakor je bila lanska. Seveda sklepati se sedaj ne da še prav ničesar, ker setvam prete do žetve še tolake vremenske in druge nevarnosti, da je dobra žetev odvisna le od slučaja. V Sloveniji, zlasti v Prekmurju, grozi v mnogih krajih žitnem poljem velika nevarnost od poljskih miši, ki so se strahovito razmnožile in ponekod dobesedno uničile cela obsejana polja. Že mnogokrat so naši listi pozivali oblasti, da naj priskočijo kmetovalcem pri zatiranju tega opasnega škodljivca na pomoč, toda mnogo to ni koristilo. Oblasti so se omejile samo na malenkostne poskuse in ljudstvo si bo moralno samo pomagati.

Cene na žitnem trgu so sedaj sledeče:

Pšenica bačka 445 do 450 din., sremska 440 do 445 dinar.

Ječmen 340 do 350 din.

Oves bački 290 do 300 din., južnosrbski, postavljen v Beograd, 275 do 280 din. 100 kg.

Koruza, takojšnja dobava 170 do 175 din., dobava v aprilumaju do 190 din., v maju-juniju 190 do 200 din. 100 kg.

Pšenična moka nularica 650 do 660 din.

Otobi v vrčah po 100 kg 160 do 170 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 60–62 din., francoski frank 3.30 din., italijanska lira 2.57 din., čehoslovaška krona 1.85 din., nemška marka 15.10 din. in avstrijski šiling (10.000 avstrijskih papirnatih krov) 8.54 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.20 din.

Dopisi.

Vurberg. Kakor v celi Sloveniji, tako je tudi v naši občini pri zadnjih volitvah se bila velika borba. Eden največjih prigrajanja za dr. Pivka je bil tukajšnji nadučitelj g. Lešnik. Ker je pri lanskih volitvah v občino dobil malo večino, je ta mož dobil pogum ter je začel med naše pri-prašaste naročevati »Domovino«, ter tako mislil celo občino dobiti na svojo demokratsko stran. Da bi bil uspeh tem večji, je postavil varuhu svoji škrinjici, velikega našega nasprotnika, sedanjega župana Preložnika. Toda ta dva demokratirata sta obračala, klerikalni volilci pa so obrnili. Na dan volitev je dobil g. nadučitelj s svojim županom za dr. Pivka celih 17 kroglic, dr. Korošec pa 237. Vsa čast zavednemu volilcem, g. nadučitelju pa bo gotovo sedaj dr. Pivko izposloval kak orden rdečega zmaja.

Vurberg. Pred volitvami je tukajšnji g. nadučitelj agitiral okrog ter obljubljal volilcem, da jim bo delil graščinsko zemljo. Spraševali smo se že takrat in mislili, da bosta z g. županom res naenkrat celo graščinsko zemljo razdelili med siromake ter tako nanaglooma izvedla agrarno reformo. Sedaj pa smo zvedeli, da je pri zadnji občinski seji predložil naš demokratski župan, da bi se zemlja odvezela nekaterim tistim najemnikom, ki nočajo trobiti v demokratski rog, imajo pa že zemljo veliko let v najemu in jim je po zakonu tudi nikdo odvzeti ne more. Pa ta dva velika gresa z Zerjavom skupaj preko zakonov, samo da se maščujeta nad klerikalci. Res, lepe reči se nam obetajo pod sedajnim županom in njegovim tajnikom Lešnikom. Vse to si bo treba zapomniti za prihodnje volitve.

St. Vid pri Ptiju. Tukajšnje Prosvetno društvo je imelo dne 23. t. m. ob neprizakovano obilni udeležbi svoj občni zbor. Tajnik društva, č. g. kaplan, poroča v kratkem o delovanju in uspehih še mladega društva, ki je še takoreč v povojuh, saj še niti eno leto ne traja, odkar je bilo ustanovljeno. Na občni zbor je bil povabljen tudi tajnik SLS, č. g. Marko Kranjc, ki je v svojem jedernatem govoru navzoče fante in dekleta vzpostavljal za izobraževalno delo bodisi na verskem, političnem, gospodarskem, oziroma gospodinjskem polju. Govornik orisje blagodejni vpliv dobrih knjig in časopisov in pogubnosni učinek slabega beriva. Z dobitkom navaja dekleta, naj porabijo »dar jezik« za dobro stvar, kakor za agitacijo za dobre, cerkvene in narodne ter politične liste, za verčnost in skromnost in usmiljenje do vaških sirot. Fante vzpostavljajo govornik, naj se s srcem in dušo oklenejo Prosvetnega društva, ki jih bo varovalo mladostnih prevar, jim z izobrazbo okajševalo vojaško službo ter jih izpopolnilo v njih nazorih, da bodo nekoč kot zakonski možje in posestniki, kot kremeniti značaji vplivali ugodno na občino in državo. Moški, oziroma mešani pevski zbor je zapel tudi nekaj pesmic, kakor: S. Sardenkovo »Moja« in narodna »Polje, kdo bo tebe ljubil«; iz »Selske slike« tudi Sardenkovo »Pastirica« ter ob sklepnu našo narodno »Rožic ne bom trgal« ter »Eno rožico ljubim.« Pesem »Makabejskih bratov« je deklamiral F. Mužek v splošno zadovoljstvo. Občni zbor je bil preboč dobit dobro načrtov in naukov in ni mogeče podrobno o tem razpravljati! Le z isto vlogo neprej! Prebudimo se v doslej zaspanten. Sv. Vidu!

Polenšak pri Ptiju. Gotovo bi nas zavidal vsa širša javnost, ako bi znala, kako smo osrečeni mi Polenšani od dr. Zerjava. Lani pozno v jeseni je prifral k nam en mlad zerjavček, ki je menda slučajno mesto na jug začel bolj na sever in se ugnedil na naši šoli. To vam je strašno učen človek, nosi mogočno orjunci znak na svojih prsih. Učen in moder je pa veliko bolj, kakor je bil sam kralj Salomon v starem veku. Ti nehvaležni Polenšani, ki ne znaajo ceniti učenosti novodobnega modrijana! In ta nadpolni in kunštni gospod se je najprvo spravil nad šolarje Orlice ter jim zapovedal, da morajo vti odstopiti od Orlov, češ, da je to naredba prosvetnega ministra. Mi pa pošteni in krščanski starši vemo, da take naredbe dozdaj

še ni bilo, ampak vedo za njo le preučeni možgani Zerjavovi učiteljev. Seveda je zagrozil ta gospodič z nekimi kaznimi, sklicujoč se na neko rešenje ministrstva prosvete. Mi pa ti Vilček prav tiso na tiso povemo, da smo Polenšani imeli opravka že z drugimi gospodi. Razni Finki in Burje so odfrčali, ker so jim postala tla prevroča pri nas, pa boš tudi ti, Kunst, magari bi imel Bismarkovo žezlo in na glavi helebardo samega ekscesarja Vilhelma. Mi pa sprejememo z veseljem boj, ki si nam ga napovedal! Zaenkrat pa pika.

Velenje. Nek orjunc se je začel repenčati v »Jutru« in groziti. Poglejmo no, kakor orjunci napredujejo. Ce je razdiranje ute, smemanje polken, motenje nočnega miru itd., potem pa molebovanje, da se odstopi od sodniškega postopanja napredovanje, ima dopisnik prav. Od volitev sem orjunci res napredujejo, namreč v plesu in veseljaju-nju. Pod vodstvom ljubeznjivega plesnega učitelja Furiani so postale plesne vaje tako prijetne, da se včasih kar do dveh po polnoči podaljšajo. Pa tudi v tem je napredek, da obhajajo naši orjunci pusta tri tedne pozneje, kakor drugi ljudje. In tudi noč jim ni več zato dosti dolga. Še pozno v nedeljo zjutraj so nadaljevali svoje delo za narod. Ali za te ljudi ni nič policijske ure? Le naj kateri drugi gostilnici ter tem oziru le malo prestopi določeno uro, takoj ima ne-vratu ogromne takse. Tukaj pa? Ali je res, da so orjunci imeli dovoljenje? Ta napredek le imejte, ker drugega nimate. To v odgovor na napad dopisnika v »Jutru.«

Št. Jurij ob juž. žel. Franc Stomšek, posestnik in izdelovalci mlinskih kamnov v Podgorju, je nebral na sedmi unirlega starega očeta pri svojem bratu Jak. Stomšku, Brezje ob Slomu, za Dijasko večerjo v Mariboru 110 din. Darovalcem naj Bog plača!

V Št. Vidu pri Grobelnem smo imeli dne 1. in 8. t. m. prav prijeten popoldan. Tukajšnji fantje in dekleta so nam z uprizoritvijo narodne igre »Pri Hrastovih« nudili lep užitek, ki ostane v dolgem spominu vsem cenjenim gledalcem. Že par desetletij deluje gledališki oder v prospelih v zabavo domačinov in okoličanov. Videli smo že več res dobro uspelih, dobro obiskanih iger. A sedanja Meškova drama nas je naravnost presenetila. Na malem vaškem odru tako skrbno in sigurno naštudirana igra je nekaj posebnega. Režijo je vodil kot navadno g. France Pogačnik, ki je s svojimi igrači tekmo let dosegel lepe uspehe. Vse vloge so bile dobro in premišljeno razdeljene. Skrbno babico Mico je pogodila dovršeno g. Leckerjeva. S srcem in vlogo je vršila vlogo nesrečne Anice g. Zidar. Tudi Tilka je bila na svojem mestu, prkipna, ljubezljiva in živalna. Vloga je bila v dobrih rokah gdč. Mice Linidečeve. Pastirček Tinček je igral prav dobro, vedno na poskok in v igro zamišljen, a dobre volje. No, kaj pa še fantovske vloge? Vse z duhom in resnostjo igrane. Oče Hrast (Bevc) v maski in kretanju dober. Jinov Tone (Ivan Mlakar) in Lojze (Alojz Hrovat) sta pogodila svoje naloge tako, da jima gre priznanje. Prvi resen, rojen na gospodarja, čuti mržnjo do lastnega očeta, še Lojzu upade srce, ko vidi konec domačije in zve za smrt nesrečne Tilke. Želo spretno in sočutno je nastopila tudi naša Roga Novak v vlogi Tončke. Tako je potekla igra v občno zadovoljnostenje ter je gmoten in moralen uspeh. Vsem igralcem in igralkam pa želimo hvalo z nado, da nas kaj kmalu zopet razvedrijo s tako novo prireditvijo. — Oči videc-sosed.

Smarje pri Jelšah. Čas je že, da enkrat pohvalimo bistrega dopisnika, ki je še sicer jeko mlečnati zob, a tukaj temu pa že silno bistroumen, kajti pisati zna izvanredno gorostasne dopise in zlagati mične pesmice, s katerimi kratkočasi par čitateljev »Domovine« v našem trgu. V teh dopisih surovo napada več uglednih Smarčanov, ker ti ne trobijo v Zerjavov rog. Dopisnika sta namreč dva: Prvi se podpisuje za »Bonifacija«, drugi pa za »Silo L.« Skoda je, da se ta zahrtna junaka ne podpišeta s svojim pravim imenom, ker bi se že spodobilo, da bi dobila za njuno zaslubo kvasasto čeckanje odlikovanje. Zatorej jima svetujemo, naj bi se v bodoče, ako le nočeta s svojim pravim imenom olespati otročjih dopisov, podpisala, kakor sledi: »Bonifacija« za »Cenica zlatih ur«, »Silo« pa si naj vzame kar na kratko C.I. Ako pa se g. zlatourar in g. C.I. tudi na ta način nočeta podpisovati, jima priporočamo, naj nema s svojimi dopisi izkazujeta svojo modrost v »Domovini« še kar naprej in sicer tako dolgo, da jima še nekoliko doražejo njuna ušesa, ker bi se lahko potem kot osla pasla po tisti sočnati travi, ki bo zrastla na onem mestu, kjer ne bi od nju napovedani brzovlak povabil Anderluha.

— Smarčan: Silo II.

Laško. Iz vseh kotov našega okraja je dopisov »Domovinik« kot toče ob Urhovem.

zato bo občinski zastop menda vendar le razpuščen in občino prevzame gerent. Demokrati, sovražniki vsake ljudske pravice, še ne vedo prav, ali bi bil za to boljši laški poštarski, ali kak krištofski demokrat. Kakor se kaže, bodo liberalci težko dobili v krištofski občini izdajalca, ki bi si upal prevzeti odgovornost pred ljudstvom, ki bo vse Judeže neusmiljeno sodilo. Pozivamo g. Baltiča, da takoj pošlje rezivorja na liberalno tržko občino in če ima krištofska občina le en greh več kot tržka, naj dobi gerenta, a drugače ga mora dobiti tudi laška, kjer je pri R. kovačnica policijskodemokratskih sleparjev. Enaka pravica, oziroma krvica za vse! Radovedni smo, kaj bodo rekli gospodje trboveljske premogovne družbe, ki je največja davkoplačevalka krištofske občine, da njihovi uslužbenci zahtevajo drage gerente, namesto cenih, od ljudstva izvoljenih županov.

NOVE KNJIGE.

Božične in druge mladinske igrice. Zbrala S. M. Šerifina Zdolšek, šolska sestra v Mariboru. Založba Tiskarna sv. Cirila. Obseg 80 strani. Cena 11 D. Knjižico smo že zelo potrebovali. Saj ni bilo za razne božične in druge prireditve dobiti primernih iger. Knjižico toplo priporočamo.

Ziv pokopan. Po angleškem izvirniku A. Bennettu priredil Paulus. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Obseg 144 strani, cena 8 D. To je X. zvezek Cirilove knjižnice. Povest je tako mična, zato bodo gotovo vsi prav radi segli po nji.

Posojilnica v Frankolovem

F. Z. Z. N. Z.

ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 5. aprila 1925, ob 9. uri predpoldne, v uradnih prostorih v Društvenem domu s sledenjem sporedom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za 1924.
4. Čitanje poročila in zapisnika o izvršeni reviziji.
5. Sprememba pravil.
6. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
7. Prosti predlogi.

Ako bi se ob določeni uri ne zbral zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bode sklepal brez ozira na število udeležencev.

Načelstvo.

Posojilnica v G. Radgoni

F. Z. Z. N. Z.

vbvi na

redni občni zbor

Bi se vrši dne 9. aprila 1925 ob pol 9. uri predpoldne v lastni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zabora.
2. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1924.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrditev bilance za leto 1924.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši po določilih § 36 zadružnih pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redom drugi občni zbor, kateri sklepa veljavno ne glede na število zastopanih deležev.

V Gornji Radgoni, dne 12. marca 1923. 381

Načelstvo.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naših dragih: gospoda

Karla Gaischeg

in gospe

Marije Roth

izrekajo svojo globokočutno srčno zahvalo

rodbine:

Gaischeg, Roth, Meser in dr. Baumgartner.

MALA OZNANILA.

Mizarški njenec, priden, se takoj sprejme pod dobrimi pogoji pri mizarstvu Jakob Pučko, Ptuj, Ormoško cesta. 382

Kovački pomočnik z dobrimi spriceljali išče delo. Naslov v upravnistvu. 383 2-1

Zelim spremeniti službo okrnika v večletno prakso v vinogradstvu, sadjarstvu, poljedelstvu in živinoreji; abstinent z dobrimi spriceljali. — Vprašati je na upravnistvo pod strezen. 372

Sprejme se: viničar ali majer oženjen. Poizve se v obč. pišarni v Lajtersbergu. 2-1

Safar, oženjen, razume vsa gospodarska dela, pošten in zanesljiv, išče službo na kakih grajsčini. Ponudbe na upravnistvo lista. 362

Prodajalka, starejša samostojna moč se sprejme takoj v manjšo trgovino na deželi. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo tega lista. 358

Delavka, katera je zmožna dela pri stroju za rezanje zdine, strešne in druge opeke, se vza me v delo pri opekarji. Na željo dobi v hiši dobro hrano in stanovanje in se prosi, da svoje dnevne plačilne pogoje vpoštevajo na upravo lista pod označbo »delavka«. V poštov pride le zanesljiva moč. 363

Sprejmem takoj več dobro izvežbanih slikarskih in pleskarskih pomočnikov, ter pridnega in poštenega učenca. — Mihael Dobravec, slikar in pleskar, Celje, Gospodska ulica 2. 311 2-1

Učenec se takoj sprejme v starosti 16–18 let na tri leta pri g. Antonu Marčiču, usnjariju v Slov. Bistrici. Za obliko in hrano se bode srkbelo. 317

Majeri in hlapci pridni in pošteni ljudje se sprejmejo Prosek-dvor, občina Bresterica pri Mariboru. 234 3-1

Išče se viničarji s 3–4 delavnimi močmi, pošteni in pridni ljudje, večji v vino in sadjereji. Sami taki, ki razpolagajo z dobrimi spriceljali naj se javijo pri Prosek-dvor, občina Bresterica pri Mariboru. 325 3-1

Organist, izvrsten, oženjen, knjigovodja vseh vrst zadružnega izobraženja, vnet povodja, zlasti velikih zborov želi aprila dobiti službo (najraje pri božjepotni cerkvi) v Slov. goricah ali v Prekmurju. Naslov v upravi pod st. 8. 284 ?

Malo posestvo: 1/4 orala zemlje, dve sobi, hlev in svinjak, proda Jožef Vidovič, Spodnje Hoče 51. 384 2-1

Proda se malo posestvo pole ne od Ptuja, njiiva, sadonosnik, vrt, tri sobe, kuhinja, klet hlevi. Novak, Krčevina. 378

Proda se takoj hiša z nekaj zemljiščem, tik glavne ceste, 10 minut od postaje Pesnica, z dvema stanovanjema in trgovino z mešanim blagom. — Ranca 65. 376

Proda se lepo posestvo 2 uri od Maribora: sadonosnik, njiiva, gozd, lepa hiša, gospodarsko poslopje, po zelo nizki ceni. Avgust Slaček, Maribor, Koroška c. 43-II. 351

Posodim 10.000 D. Vprašanja z navedbo obresti na upravnistvo. 361 2-1

Kolje cepano, žagan, okroglo prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 354 2-1

Lepo dobro kislo zelje kupi po najboljši ceni Lovrec na Glavnem trgu, vrsta olja, zeleni tabla. 360

In gradbeni les, jelove deslate v veliki množini z svojim skladiščem v Okučanah. Ceno in ponudbo prosim na Milana Pjevaliča, Okučani, Slovenija. 304 3-1

Prodam par valjčnih stolov št. 2, model Osser, majhen močni cilinder (Mehlycylinder) dve zelenzni zobati kolesi, velikost 160 in 40 cm, za skupni pogon, zelenzni prevozni polž, dolg 2 metra in bencinmotor 6 HP, vse še novo in malo rabljeno. Kupec, mlin Sv. Pavel pri Preboldu. 323 2-1

Smrekove kole, ravne, 2% in dolge kupim. Cena in naslov na upravnistvo. R

Proda se več rabljenih dobrohranjnih viteljev in mlatnic. Natančnejša poročila da je Viktor Zager, Sp. Poljskava pri Pragarskem. 316 2-1

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Aloju Ussar, Krekova ulica 14. 103†

Motorno kolo znamke Puch, 3 HP v dobrem stanju se po ugodni ceni proda. Ogleda se pri Tomažu Repp v Vogrčovcih pri Ljutomeru. 305 3-1

Proda se dobrodoča kovačija z majhnim posestvom. Naslov v najem za trgovino pripravljeno vse, kar je potrebno. Tudi kaki drugi obrtnik bi dobro došel. Nahaja se tik farne cerkev, bližu postaje in prometnega kraja, kjer bi se dalo dobro shajati. Kje, pove uredništvo Slov. Gospodarja. 364 2-1

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v briwnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Pozor! Ravno došlo blago novce cene. Platno barhenti druk hlačevina, svileni robci, suknje itd. Dobiva se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 49

Prvovrstni angleški in ostriški plinski koks na drobno in debelo dobiti po znatno znižanih cenah Mariborska mestna plinarna. 82

Ia portland cement, zagorsko apno, strešno in zidno opeko, deske, late štafelne, tesan les, traverze, kovački premog itd. se dobi letos po udobitne nizke ceni z vsej žel. postaj. Stalna zaloga vedno pri V. Bratinu, Krizevcu pri Ljutomeru, ki je glavni zastopnik za ves stavbeni material. 344 6-1

Sadno drevje, večjo množino, najbolj priporočljivih vrst in cepljeno trsje prvovrstno, kakov laški rizling, silvanec, peček, zlahmina in izabela, cepljeno na Goethe 9 in Rip. portalis. Cene zmerne. Zahajevate ponudbe. Drevesnica in trnica I. K. Gradišnik, St. Janž pri Velenju. 5-1

Oves za semen se dobi najcenejše pri Josipu Rosenbergu, Maribor, Slovenska ul. 1. 275

Cepljeno trsje vseh boljih vrst na priporočljivih podlagah in okorenjeni devjaki. Anton Turin, Modraž, p. Studenice pri Poljčanah. 283

Triletno deteljno semen garanirano čisto pošilja vsako množino 1 kg za 35 D. — R. Vračko, Ptuj. 231 6-1

Erlfurtska semena, zelenjadna in cvetlična ter razne zgodnje sadike dobiti v vrtnarji J. Jemec, Razlagova ulica 11 in pri stojnici na Glavnem trgu. 234 5-1

Bralno društvo v Žičah predi dne 29. t. m. v šolskih prostorih igro »Ludmila«. Zacetek ob 3. uri popoldne. Kobilni udeležbi vabi odbor. 352

Vabilo na redni občni zbor Posojilnice pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 5. aprila 1925 popoldne ob 3. uri v uradnih prostorih. Dnevnih red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za 1924. 3. Slučajnosti. Ako navedeni občni zbor vsled premale udeležbe zadružnikov ne bi bil sklepčen, se vrši 1 uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal veljavno brez ozira na število navzočih ali zastopanih zadržnikov. Odbor. 377

Izjava. Podpisana preklicujem besede, katere so se govorile o Gabrijelu Pejovniku, posestniku v St. Vidu nad Valdekom, ker so neresnične.

Paka pri Velenju, 22. II. 369

Angela Pustink.

Izjava.

Podpisana preklicujem vse kar sem v zvezi z deklo mojega sina govorila proti moji snahi.

Marija Kramar, Celje, Smarjet. 371

Preklep!

Podpisani obžalujem, da sem dne 8. marca t. l. po drž. cesti kritjal in zmerjal g. Lauferja, posestnika v Strižovcu št. 20, da je tat in da mi je ukradel pesek. Izrekam tem potom, da je g. Laufer pošten človek, ter ga prosim odpuščanja ker sem v pisanem stanju izrazil, hvaležen sem njemu tudi, da me ni naznani.

Dobrejne, dne 9. marca.

350 Hauptman Friderik.

Častna izjava.

Podpisani Raušl Alojz, posestnik v obč. svet. v Slovih št. 43 obžalujem vse svoje obdolžitve v viogi z dne 7. ož. 1925, vyslaní na srezkega poglavara v Ptaju glede župana Visenjaka Antona v Slovih kot neresnične, se zahajevam župana g. A. Visenjaku, da je odstopil od nadaljnega sodnega zasedanja. Ptuj, 13. marca 1925.

332 Alejz Raček.

Priporočam se za lična, trpežna čevljarska dela po meri in popravila. Ivan Ekart, čevljarski Koroška cesta 34, Maribor. 379 4-1

Dober domaći

jabolčnik
ima na prodaj
ED. SUPPANZ
Pristava. 380 3-1



Ratol
cestniki mreže
podgane in poljske miši
Cena steklenice DIN 22-
Sobice se tudi v likvarskih in kriderjih
Odro Ratol - Zgred - Blenika 21

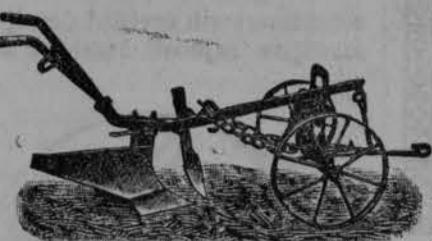
CEMENT

APNO la.

###

Original Sackove pluge

ima na zalogi po
zelo ugodni ceni
kakor tudi vse osta-
lo orodje za polje-
dele, kovače, mi-
zarje, sodarje itd.



dalje za stavbeni-
ke traverze, ce-
ment, žičnike in
pločevino kakor
tudi vse v to stroko
spadajoče predmete

veletrgovina z železnino

Cene nizke.

Pinter & Lenard
MARIBOR.Potsrežba točna
in solidna.

Denar naložite
na najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z.n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Brezplačen pouk!



15 letno jamstvo!

Najpopolnejši
Stoewer šivalni stroji

za šivlje, krojače in čevljarje ter za vsak
dom. Preden si nabavite stroj, si oglejte
to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova ulica 6/L.



**Poizkusite enkrat s terpentinovim
„Gazela“ milom!**

!! V boj za srečo !!**Wečje posestvo z hišama za Din. 100-**

dobi lustnik naše srečke, katero bo zadel žreb.

Cela srečka Din. 100-.**Cetrtinska srečka D 25-. Desetinska srečka D 10-**

Pri četrtnih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na eno številko. Zadene žreb če-
trtnsko ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posestniki dobitka ponovno
žrebanje, aka se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izrebanih številk 2.000.

Dan žrebanja se naznani po časopisih, takoj ko bodo srečke razprodane.

Srečke razpošilja »Prostovoljno gasilno društvo« v Strnišu pri Ptaju, proti naprej vpošiljati
zneska za srečko ter Din. 3- za priporočeno pošiljatev. — Izčejo se povsod prodajalci sreček.

Naložite denar le pri**Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadružni z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volcu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje
obrestuje. - Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica.

Oglesi v „Slov. Gospodarju“ majte najboljši uspeh!

MESTNA HRANILNICA V PTUJU

Jamči ptujska mestna občina in vsi davkoplăčevalci mesta Ptuja. Zato vlagajo edino le pri njej: sedišča denar mladoletnih, žapnišča, ob-
čine itd. Sprejema vloge na knjižice in v tekočem računu, daje različna posojila po najugodnejšem obrestovanju po dogovoru. Pojasnila
brezplačno. — V prostorih mestne hiše.

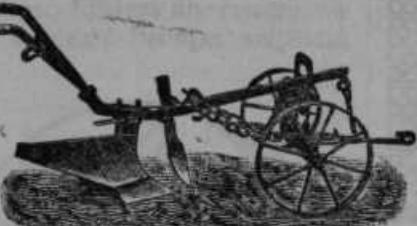
Stanje vlog okrog 20 milijonov kron!**Zadružna gospodarska banka d. d.,****Podružnica v Mariboru.**

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.
Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razr. loterije.

Original Sackove pluge

ima na zalogi po
zelo ugodni ceni
kakor tudi vse osta-
lo orodje za polje-
dele, kovače, mi-
zarje, sodarje itd.



dalje za stavbeni-
ke traverze, ce-
ment, žičnike in
pločevino kakor
tudi vse v to stroko
spadajoče predmete

veletrgovina z železnino

Cene nizke. **Pinter & Lenard**
MARIBOR.

Potsrežba točna
in solidna.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Brezplačen poskus!



Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivije, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, si oglejte to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova ulica 6/L

15 letno jamstvo!

MESTNA HRANILNICA V PTUJU

Jamči ptujska mestna občina in vsi davkoplăčevalci mesta Ptuja. Zato vlagajo edino le pri njej: sedišča denar mladoletnih, žapnišča, občine itd. Sprejema vloge na knjižice in v tekočem računu, daje različna posojila po najugodnejšem obrestovanju po dogovoru. Pojasnila brezplačno. — V prostorih mestne hiše.

Stanje vlog okrog 20 milijonov kron!

Zadružna gospodarska banka d. d., Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.
Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razr. loterije.



Poizkusite enkrat s terpentinovim „Gazela“ milom!

!! V boj za srečo !!

Wečjo posestvo z hišama za Din. 100—

dobi lustnik naše srečke, katero bo zadel žreb.

Cela srečka Din. 100—.

Cetrtinska srečka D 25—. Desetinska srečka D 10—.

Pri četrtnih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na eno številko. Zadene žreb četrtno ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posestniki dobitka ponovno žrebanje, ako se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izžrebanih številk 2.000.

Dan žrebanja se naznani po časopisih, takoj ko bodo srečke razprodane. Srečke razpoljuje »Prostovoljno gasilno društvo« v Strnišču pri Ptaju, proti naprej vpošiljavati zneska za srečko ter Din. 3— za priporočeno pošiljatev. — Izčejo se povod prodajulci sreček.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zaduži z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Oglas v »Slov. Gospodarju« moja najboljši uspeh!